

GAZDAGSÁG

*Ó, mi Urunk Istenünk! Mindez a gazdagság, amit gyűjtöttünk,
hogy néked és a te szent nevednek házat építsünk,
a te kezedből való és mindazok tiéd!
1Krónika 29,16*

ÁLDOTT ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK!

KALENDÁRIUM

ÁPRILIS – SZENT GYÖRGY HAVA – TAVASZHÓ – SZELEK HAVA

Április 2. – 210 esztendeje, e napon született Hans Christian Andersen dán költő-meseíró

„Alapjában gyalázatos a világ, s én nem is kívánnék ember lenni, ha nem azt tartaná mindenki, hogy embernek lenni különös kiváltság.”

Április 2. – 70 esztendeje, e napon halt mártírhalált Apor Vilmos győri püspök

„A kereszt erősíti a szelídet, szelídíti az erőset.”

Április 4. – Pészach

„Hét napon át pedig tűzáldozatot áldozatok az Úrnak, és a hetedik napon szent gyülekezések is legyen: semmi robota munkát ne végezzetek.” (3Mózes 23,5-8)

Április 5. – Húsvét ünnepe

„Halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” (Jelenések könyve 1,18)

Április 6. – Húsvét 2. napja

„Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak, és így megdicsőülnie?” (Lukács 24,26)

Április 6. – 525 esztendeje, e napon hunyt el Hunyadi Mátyás

„Mátyás birodalmában soha azóta nem felelhető természetes belső rend és igazság uralkodott, megbecsülték a kisemberek millióit, azokat is, akik még jogilag nem tartoztak a politikai nemzethez*...” (Bajcsy-Zsilinszky Endre) (Mátyás királyról szóló írásunkat a 16. oldalon olvashatják.)

Április 7. – Az Egészség Világnapja

„Az egészség olyasmi, mint a gondosan égetett gyertya. Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni.” (Manfred Kets De Vries)

Április 8. – 280 esztendeje, e napon hunyt el II. Rákóczi Ferenc fejedelem

„Nem a monostorok és a pusztaságok mentenek meg bennünket, hanem Jézus Krisztus kegyelme: bármely állapotunkban megmenekülhetünk vele, egyikben sem menekülhetünk meg nélküle.” (Idézet Rákóczi fejedelem Vallomásaiból)

Április 8. – A Romák Világnapja

„...Gondok kése húsunkba vág / Képmutató lett a világ / Egész világ ellenségünk / Űzött tolvajokként élünk / Nem loptunk mi csak egy szöveget / Jézus vérző tenyeréből / Isten, könyörülj meg nekünk / Ne szenvedjen tovább népünk...” (Cigány himnusz - részlet)

Április 11. – A Magyar Költészet Napja – 110 esztendeje, e napon született József Attila

„Az Isten itt állt a hátam mögött / s én megkerültem érte a világot...”

Április 12. – 200 esztendeje, e napon született Rómer Flóris szerzetes, a magyar régészet atyja

„Nekem több és szentebb a közügy”

Április 16. – Magyar Holokauszt Emléknap

„Az antiszemitizmus és antijudaizmus az I. századból ered, de ma is megtalálható az Izrael-ellenességben. A keresztény ember ebben nem játszhat szerepet.” (Iványi Gábor)

Április 17. – 410 esztendeje, e napon zajlott a szerencsi országgyűlés

A szerencsi országgyűlés fejedelemmé választotta Bocskai Istvánt, majd kimondta a protestáns, az evangélikus és a katolikus vallás egyenjogúságát.

Április 22. – A Föld Napja

„Uram! Legyünk társak az alkotásban, / Dolgozzunk tovább műved nyomán, / Hogy bolygónk a bőség, a boldogság / És az összhang erős otthona legyen.” (Szent-Györgyi Albert)

Április 24. – Szent György-nap

E napot Európa nagy részében a tavasz kezdeteként tartották számon. Már az V. században úgy tisztelték Szent Györgyöt, mint a keresztény bátorság jelképét. A források szerint a római hadsereg magas rangú tisztje Törökország keleti részéből származott. 1710 éve, 305-ben e napon szenvedett mártírhalált Diokletianus idejében.

Összeállította: Kerecsényi Zoltán

*Hunyadi Mátyás létrehozta a zsidó prefektus országos hatáskörű hivatalát. Élére Mendel Jakabot állította. Mendel mint udvari, királyi tisztségviselő képviselte a zsidóság érdekeit, és felügyelte a király számára fizetendő adók beszedését. Mátyás híres kincstárnoka is zsidónak született, ám megkeresztelkedett, és felvette az Ernuszt János nevet. A király halála után a központi hatalom meggyengült, fokozódott a káosz, és egyes városokban hamarosan fellángolt a zsidógyűlölet.

Tartalom

KALENDÁRIUM – Április	2
BEVEZETŐ GONDOLATOK Bökezőség (Iványi Gábor)	4
AKTUÁLIS Gazdagság a Bibliában (Bereczky Géza)	5
NŐK AZ EGYHÁZBAN, NŐK A VILÁGBAN Egy bátor protestáns királylány (Szabó Ildikó)	6
HITÉPÍTŐ IRODALOM Tony Campolo történetei (Czövek Olivérné ford.)	7
ZSIDÓ ÉLET „Ha én gazdag lennék...” (Schlesinger Hanna)	11
IFI SAROK (Tdke)	13
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN Jézusom lesz kincsem s gazdagságom (Göncz Zoltán)	14
MEGKÉRDEZTÜK Ha én gazdag lennék (M. Á.)	15
PORTRÉ Igazságos Mátyás – 525 esztendeje hunyt el Hunyadi Mátyás	16
HÍRMOZAIK	18
ISTENTISZTELETI REND – Április	21
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (ig)	22
ÍGY ÍRUNK MI A gazdagságról (Bereczky Géza)	26
AJÁNLÓ (KKS)	27
ÉLET ÉS VIDÁMSÁG	27
RÍMELO	28

Hangoló

Nagyon ambivalens érzések fűznek legtöbbször a gazdagsághoz. Örülnénk, ha nem kellene kuporgatnunk, kölcsönkérnünk, félretennünk. Ha nem kellene elvégzendőink között rangsort felállítanunk, hogy mi a legsürgősebb kiadnivalónk, és mivel vagyunk még kénytelenek várni. Ha utazhatnánk, ahová akarunk, megvehetnénk a szívünknek kedves dolgokat. Ugyanakkor gyakran – főleg kies hazánkban – gyanakodva szemléljük a gazdagokat, azt feltételezve, hogy nem becsületesen jutottak ahhoz, amijük van. Ez is elképzelhető, de nem kőbe vésett törvény. A hívők között különösen elterjedt, hogy a gazdagság kevésbé méltó a kegyes életvitelhez, mint a szegénység (Persze mindenre van ellenpélda, így akad olyan közösség, ahol éppen a gazdagság az egészséges hívő éle jele, s a szegénység arra utal: bűn lapul az illető életében.) Jelenlegi számunkban arra teszünk kísérletet, hogy ezt a kérdést körbejárjuk, talán provokáljunk is kicsit, mindenestre megpróbáljunk friss szemmel tekinteni a vagyongyarapítás kérdésére. Kívánom, hogy mindannyian érezzük magunkat gazdagnak valamiben!

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515 * E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.: 11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor * Munkatársak: Iklódy Janka, Kovács Judit, Lendvai Éva, Takács István * Éves előfizetési díj: 1440 Ft * Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkeszi hivatalaiban.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Bőkezűség

„...amije csak volt, mind beletette...” (Márk 12,44)

A történet, melyet Lukács is feljegyez (21,1-4) örök tanítás a gazdagság-szegénység kérdéséről. Jézus leül a persely közelében és végignézi, hogyan is adakoznak a kegyesek. Isten népe között nagy hagyománya van ennek. A „jobb adni, mint kapni” ősi bölcsessége szerint ráadásul érdemes befektetés is az adakozás, hiszen az Úr áldásokat kapcsol a nagyvonalúsághoz. Más kérdés viszont, hogy a nagy fölöslegből adni sokat ugyanazt jelenti-e, mint a gyakorlatilag semmivel rendelkező részéről perselybe vetni az egy napi létfenntartás teljes összegét. Mert itt ez történt. A két fillér, azaz egy „negyed pénz” (Lukács 12,6) öt veréb ára volt, ami a korabeli számítások szerint egy ember egy napi szerény „menüjét” fedezte.

Ki a gazdag és ki a szegény? Ha ember tesz gazdaggá, az úgyis lehetséges, hogy gazdagokat segítő törvények szülessenek, pl. egy kulcsos adórendszer, ami aránytalanul nagyobb terhet rak a nélkülözőre, mint a nagyobb jövedelemmel rendelkezőkre. Azután át is alakul a gazdaggá lett ember életfilozófiája. Tévesen azt hiszi, hogy ha ő jól járt, más is használhatná az általa járt utat, pedig igen sok ember viszolyog a csalással, méltatlan előnnyel, mások kizsákmányolásával megszerezhető gazdagság gondolatától. Sokakat zavar az is, hogy politikai nézeteikben kellene engedményeket tenniük, vagy csupán elvtelenül igazodniuk igazságtalan hatalmakhoz annak érdekében, hogy számításaik beváljanak. Így persze lehetnek más értelemben a gazdagok is szegények, nincstelenek, nevetséges lelki toprongyok, miközben, íme, a példázatbeli özvegyasszonyunk főúri mozdulattal dobhatja a perselybe mindenét. Mert az a gazdag, aki teljes odaadással érzi át mások szükségét, aki névtelenül és jó szívvel ad, aki mások nyomorúságát előbbre helyezi a maga létbiztonságánál. Micsoda fényűzés ez!

Az Oltalom egészségügyi centrumában évek óta működik minden állami finanszírozás nélkül egy fogászati rendelő. A hajdan adományba kapott orvosi szék és eszközei az idők során meglehetősen elhasználódtak. Gyűjtést indítottunk a felújításukra. Határidőt is ki kellett tűznünk, melynek lejártá előtt az összeg rendelkezésünkre állt. Szinte kizárólag kis jövedelmű (talán ráadásul fogatlan) emberek adták össze a pénzt, hogy valamit javíthassanak a hajléktalanok sorsán. Amikor megköszönöm nagyvonalúságukat, meg kell állapítanom, hogy ők azok, akik akarva-akaratlanul, ismerve vagy tudatlanul azt követik, *„...aki gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.”* (2Korinthus 8,9)

Iványi Gábor

**Használd az ideigvaló javakat, kívánd az örökkévalókat.
*Kempis Tamás***

AKTUÁLIS

Gazdagság a Bibliában

Az Ószövetségben

Az Ószövetség bőséggel szól olyan esetekről, amikor Isten gazdagsággal áldotta meg hűségesei szolgálóit. Jákob például csak egy bottal kelt útra, de húsz évvel később már két táborra való juha, marhája és szamara volt. Az ősatyákról, Ábrahámról, aki igen gazdag volt, rengeteg jószággal és ezüsttel rendelkezett (1Mózes 13,2), Izsákról és Jákobról, vagy éppen az Egyiptomban hatalmas karriert csináló Józsefről elismerőleg beszél a Biblia, érdemeik elismerése, jutalmuk, hogy dúsgazdagok voltak. Gazdagságuk Istentől származott, Isten áldása volt rajtuk, minden jóval betelve, sőt sikerekben gazdagon fejezték be életüket.

Gazdagságukat magától értetődőnek veszi a Biblia, sőt még a hányattatott sorsú Ézsau is gazdag emberként békül ki a már említett dúsgazdag Jákobbal: több van nekem, testvér, mint amennyi elég, vall Ézsau (1Mózes 33,9), akit Pál szerint gyűlölt az Isten (Róma 9,13).

Az Istenfélőnek „*gazdagság és bőség lesz... házában*”, ígéri meg a zsoltáros (Zsoltárok 112,3), hiszen az Úr azoknak a fáradozásait áldja meg, akik az Ő akarátát igyekeznek cselekedni (Zsoltárok 1,2-3), elegendő erőt ad, hogy helytálljanak az életben és gondoskodni tudjanak a családjukról (Zsoltárok 37,25).

Salamon az Istentől kapott vagyonából nagyon sokat fordított arra, hogy fenséges templomot építsen (1Királyok 7,47-51), nagy érdeme, hogy gazdagság helyett bölcsességet kért az Úrtól, a bölcsessége mellé megkapta a gazdagságot is, bár főleg élete végén nem mindenben tudott Isten szándékának megfelelően működni, ám a salamoni bölcsesség mellett a salamoni gazdagság is közmondásossá lett. (2Kronika 9,11) Jób is gazdag ember volt, már a nagy kalandja előtt is és főleg utána, de miket állt ki közben...

Az Írás azt is kijelenti, hogy „*aki hanyag kézzel dolgozik, szűkölködni fog, a szorgalmas keze azonban meggazdagít*” (Példabeszédek 10,4). Bölcsen mondja a Példabeszédek könyve azt is, hogy szegénységet ne adj nekem, Istenem, hogy ne lopjak – bár ugyanilyen veszélyes a gazdagság is, ekkor az Úr megtagadása lehet a következmény (Példabeszédek 30,8-9). Itt tehát már találkozhatunk a gazdagság veszélyeivel is.

A közhiedelemmel ellentétben tehát a gazdagság a Biblia, kivált az Ótörténet értékrendje szerint a gazdagság

nem hogy nem bűn, hanem egyenesen Isten áldása? Evolúciós könyv, fejlődésregény lenne a Biblia? Az Ótörténettől az evangéliumi szegénységig? Korántsem.

A Biblia már Mózes harmadik könyvében is egyértelművé teszi, hogy a vagyon megszerzésének és felhasználásának a *módja* az igazán lényeges kérdés Isten előtt. Az említett ősatyák ugyanis, és ez nagyon fontos, nem bántak igazságtalanul alávetettjeikkel. Gazdagok voltak ugyan, de nem tartották vissza munkásaik bérét, mindenkinek fizettek még napszállta előtt. A munkabér visszatartása úgy látszik nagy probléma volt már a Biblia korában is, Mózes és Jakab is ostromozza, csaknem a Biblia két végpontja ezek (3Mózes 19,13 és Jakab 5,4-5).

Az Újszövetségben

Az Újszövetségben is találunk olyan részeket, amelyekben az Írás, ha nem is dicséri, de nem marasztalja el a gazdagokat. Természetesen jóval hangsúlyosabbak és nagyobb számban fordulnak elő a gazdagokat fenyegető és a szegényekhez részvétellel forduló példázatok. Zákeus története számunkra azért is figyelemre méltó, mert miután ez az apró ember Jézus hatására rendezte pénzügyi dolgait embertársaival, egyáltalán nem szegényedett el, nem kért csődelfárast, nem hivatkozott a nehéz gazdasági helyzetre, hanem boldogan élt tovább, mert házában békessége lett. Jézus nem ostromozta, hogy adjon még; elfogadta a gazdagságát is. Maradt ott pénz bőven, csak hogy Zakeus ettől kezdve emberien használja fel, önma-ga és mindenki hasznára (Lukács 19,2-8).

Ugyancsak Lukács evangéliuma elismeréssel beszél bizonyos gazdag asszonyokról is, akik Jézusnak vagyónukból szolgáltak (Lukács 8,1-3). Pál apostol azt tanítja, hogy adakozzanak jó szívvel, javaikat osszák meg másokkal, így gyűjtve maguknak jó alapot a jövőre. Tegyenek jót, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, közlők (1Timótheus 6,17).

Merthogy a soknál egy van több: az elég (2Korinthus 12,9). Jóllakottan is éhezhet az ember lelke, és szerény körülmények között is lehet Istenben gazdag (Lukács 12,21).

Bereczky Géza

**NŐK AZ EGYHÁZBAN,
NŐK A VILÁGBAN**

Egy bátor protestáns királylány

Valois Renáta (1510-1574)

Sokszor nemzedékek tudása, tapasztalata kell ahhoz, hogy valaki a neki adott anyagi lehetőségeket, szellemi talentumokat, társadalmi helyzetéből adódó lehetőségeket magától értetődő természetességgel mások javára használja fel. Renátának bőségen jutott példaadó ősökből, anyagi javakból és kiváló képességekből.

Olyan édesapja volt (XII. Lajos, Franciaország királya), akit „a nép atyjaként” emlegettek. Többek között azzal is kiérdemelte ezt a jelzőt, hogy bár ő maga élete végéig hithű katolikusként élt, miután személyesen megismerte a valdenseket¹, rendeletet adott ki, miszerint elkobzott javaikat adják vissza, és az ellenük megindított perek iratait dobják a Rhône folyóba.

Renáta nem sokáig élvezte szülei szeretetét. Gyerekként veszítette el édesanyját, majd édesapját is. Gyámjai a legjobb nevelőkről gondoskodtak számára, így az egyébként is nagyon tehetséges gyermek később korának legtanultabb női közé tartozhatott. Nőként a 16. században, a mellett, hogy több nyelven beszélt, jártas volt a történelem, a bölcselet, a csillagászat és természettudományok területén is. A reformáció eszméinek megismerése pedig egész személyisége formálódását meghatározó mederbe terelte.

Renáta 1527-ben feleségül ment a ferrarai herceghez, II. Herkuleshez. A ferrarai királyi udvar ekkor a művészeti és tudományos élet egyik meghatározó közép-

pontjává vált. Ennek az intellektuális életnek erkölcsi mozgatójává pedig a reformatori eszmék lettek.

Renáta megértette, hogy rangja, tudása, de hite is arra kötelezi, hogy odaálljon a szegények, betegek, üldözöttek oldalára. Amikor II. Henrik francia király háborút indított a Nápolyi Királyság ellen, legalább tízezer katonát mentett meg az éhhaláltól és a kétségbeeséstől. A menekülő reformátorok között nála talált védelmet az ünnepektől költő Marot Kelemen, de Kálvin János is. Kálvin álnéven élt Renáta udvarában, ahol a hercegnő kérésére gyakran prédikált annak magánlakosztályában. Bár csak néhány hónapig tartózkodott a ravennai palotában, de a reformátor és Renáta életük végéig levelezésben álltak. Kálvin sokszor támogatta őt harcaiban, vezette őt a bibliai igazságok megértésében, és tanácsolta lelki kérdésekben.

Férje 1536-ban politikai egyezséget kötött a pápával és V. Károly² császárral. Ennek értelmében el kellett üznie az udvarából mindenkit, akár a pápának, akár a császárnak ellensége. Ez az egyezés Renátát személyében még nem támadta meg, de amikor III. Pál pápa 1545-ben rendeletet adott ki a legelölkelőbb itáliai városok papjainak, hogy rangkülönbség nélkül mindenkit kutassanak és jelentsék fel, akit a reformáció eszméje megfertőzött, titkos kémek férkőztek be – a kunyhóktól a palotákig – az emberek legtitkosabb magánlétébe is, hogy így fedezzék fel és irtsák ki az „eretnekség” nyomait.

Renátát teljesen elzárták a környezetétől. Lánya nevelését sem folytathatta, kolostorba küldték őket, nehogy

¹ A valdens elnevezés a 12. században élt Valdo Péter lyoni gazdag kereskedő nevéből származik. Lelki világosságot keresve a Szentíráshoz fordult. Egy pap ismerősét, Ansa Istvánt kérte meg, hogy fordítsa le azt számára francia nyelvre. A Szentírás olvasásának hatására vagyonát a szegények között szétosztotta, és elkezdte hirdetni annak igazságait. A köré csoportosultakat először „lyoni szegényeknek” nevezték. Egyre többen követték Valdo Péter tanításait. A lateráni zsinat (1179) szakadároknak nyilvánította őket. A valdens tan két sarktétele: a) a pápai tekintély helyett a biblia tekintélye; b) a papi jog helyett az egyetemes papság elve. III. Ince pápa keresztes háborút indított ellenük (1209). A húsz évig tartó irtó hadjárat, majd a hitnyomozó törvényszék felállítása és működése megritkította a felekezetet. Késői utódai máig fellelhetők. <http://www.kislexikon.hu/valdensok.html#ixzz3UTdOjUBq>

² V. Károly (1500-1558) Spanyolország, ezzel együtt Nápoly és Szicília királya, német király és német-római császár. Uralkodása alatt érte el a Habsburg Birodalom legnagyobb kiterjedését, innen eredt a mondás, hogy „birodalmában sohasem nyugszik le a Nap”. Uralkodása több tekintetből is korszakhatár a középkor és az újkor közt: ő volt az utolsó császár, akit a pápa koronázott meg, és ugyancsak ő volt az utolsó uralkodó, aki német-római császári címét megpróbálta felhasználni az európai hegemonia megszerzéséhez. Uralkodása alatt folyt a reformáció, a legnagyobb német parasztháború és a mohácsi csata is.

anyjuk „rossz befolyása” hasson rájuk. Udvertartása protestáns érzelmű emberei elmenekültek, még férjét is – aki egyébként felvilágosult gondolkodású ember volt – ellene fordították. Bár Renáta mindezen üldözések között kitartott hite mellett – férjét enyhítendő –, elment egy misére. Ebből sokan azt a következtetést vonták le, hogy belátta tévelygését. Férje halála után azonban, amikor tudomására jutott, hogy Franciaországban politikai programmá vált a protestánsok kiirtása, a franciaországi montargis-i kastélyába költözött, és itt nyíltan a reformáció hívének vallotta magát. Számos hugenotta³ lelkésznek és polgárnak nyújtott menedéket és anyagi segítséget. A nép a kastélyt „Isten szállodájának” (*Hôtel Dieu*) nevezte el.

Amikor II. Henrik francia király követeket küldött hozzá azzal a paranccsal, hogy hagyja el a kastélyt, és adja ki az ott menedéket talált hugenottákat, nyomatékkal négyszáz lovas katonát is kirendelt akarata foganato-

sítására. Renáta végsőkéig ellenszegült a parancs teljesítésének. Megfenyegették, hogy szétlövők a kastélyt, ha nem adja ki a hugenottákat. Erre kijelentette, maga áll ki elsőként célpontnak, hogy lássa van-e bátorságuk egy király lányát megölni. Végül a kastélyt nem kellett elhagynia. Ott élt 1574-ben bekövetkezett haláláig. 1572. augusztus 23-án, késő éjszaka indított véres hajtóvadászatot IX. Károly francia király és a katolikus párt vezére, Guise herceg a Párizsban összegyűlt hugenották ellen. A Szent Bertalan éjszakáján kezdődő mészárlás a későbbi napokban kiterjedt Franciaország számos tartományára, és becslések szerint több mint 10 000 áldozatot követelt. Ezek az események annyira megviselték Renátát, hogy árnyékává vált egykori önmagának.

A reformáció korának egyik hőse volt ő, aki egyedülálló társadalmi helyzetét és befolyását mások javára és védelmére használta fel.

Szabó Ildikó

³ Hugonottáknak a franciaországi reformátusokat nevezték a 16. század közepétől. Az elnevezés kezdetben gúnynévnek számított, ők saját magukat megreformáltaknak vagy kálvinistáknak nevezték.

Forrás: Kenessy Béla, Női jellemképek. Protestáns Irodalmi Társaság, Budapest, 1905.

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Tony Campolo történetei

(folytatás)

A Szentlélek megtanít, hogyan imádkozzunk

Imádság közben nagyon is gyakori, hogy Isten elé tárunk egy listányi követelést. Úgy teszünk, mintha Isten Aladdin csodalámpájának szelleme volna, aki minden kívánságunkat teljesíti, akármennyire önzőek is azok. Jól emlékszem, mikor a kisfiam esténként, mielőtt lefeküdt, bejött hozzánk és így szólt: „Megyek aludni. És előtte még imádkozom... Van valakinek valami kívánsága?”

Különben...

Imádságunk olykor alkudozás Istennel. Elmondjuk neki, hogy készek vagyunk azt a jót tenni, amit elvár, ha helyette megteszi, amit mi szeretnénk. Néha valósággal zsaroljuk.

Van egy jópofa történet egy kisfiúról, aki BMX bicikliért imádkozott. Édesanyja figyelmeztette, hogy az imádságban nem önző kívánságainkat kell Isten elé vinni. Tehát nem az imádság a helyes eszköz arra, hogy BMX biciklit kapjunk.

Közeledett a karácsony és egy reggel, mikor az anya lejött a lépcsőn, észrevette, hogy a fa alatti betlehemes jelenetből valami hiányzik. Mária figurája helyén egy kis cédula volt a következő szöveggel: „Kedves Jézus, ha viszont akarod látni anyádat, akkor intézd el, hogy kapjak egy BMX-et”.

Amikor valaki egyszerűen nem akarja meghallani

Hallottam egy kedves anekdotát egy idősebb misszionáriusnőről, aki egy női konferencián az imádságról

beszélt. Elmondta, hogy mikor 50 évvel ezelőtt először ment misszióba, nagyon magányos volt. Láta a többi családos misszionáriust, akiknek gyermekei is voltak és búslakodott, hogy ő egyedül van. Magányában imádkozott, hogy Isten ajándékozzon neki egy férjet. Valahogy azt a bizonyosságot kapta, hogy Isten meg fogja hallgatni.

„De hiszen Ön sohasem ment férjhez!” – vetette közbe az egyik asszony. – „A mai napig egyedül él.” Az idős misszionárius nő így válaszolt: „Igaza van. De biztos vagyok abban, hogy valahol van egy 74 éves férfi, aki már 50 éve ellent áll Isten akaratának.”

Ez a kis történet nem csak mulatságos, de megmutatja, hogy nem várhatjuk Istentől, hogy másokat a mi önös kívánságaink szerint manipuláljon.

Charlie Stolfus

Ha a Szentlélek vezet bennünket, gyakran nagyon mulatságos élményeket élhetünk át. Néhány évvel ezelőtt előadónak hívtak egy kis pünkösdi gyülekezetbe. Mindig szívesen szolgálom ott vendégprédikátorként, mert az ottaniak világosan értik, mit jelent Isten Lelkének vezetése alatt élni.

Istentisztelet előtt egy kis terembe mentünk, hogy imádkozzanak értem. Térdre ereszkedtem és hatan körbefogtak, rám tették a kezüket. Kérték a Szentlelket, hogy töltsön be engem, hogy a szolgálat alatt legyen az eszköze. A pünkösdiiek általában hangosabban és erőteljesebben imádkoznak, mint mi, baptisták.

Így aztán ezek a testvérek is hosszan és kitartóan mondták, és mennél tovább imádkoztak, annál jobban támaszkodtak a fejemre. Imádkoztak és imádkoztak és a kezeik egyre nehezebbek és nehezebbek lettek. Végül az egyik suttogva kérdezte: „Érzi az Isten Lelkét? Érzi már?” Őszintén szólva a nyakszirtemben éreztem valamit, de nem voltam biztos benne, hogy ez az érzés valóban a Szentlélektől származik.

A jelenlevők közül az egyik imádságban mindig egy férfit emlegetett, akit Charlie Stolfusnak hívtak. Ahogy hallgattam, lassanként türelmetlen lettem. „Ha már a fejemre támaszkodik” – gondoltam magamban – „legalább értem imádkozzék!” De ő egyre csak ezért a férfiért imádkozott, aki nyilvánvalóan azon volt, hogy elhagyja a feleségét és három gyermekét. Még ma is hallom, ahogy kiáltotta: „Uram, Uram! Kérlek, ne engedd, hogy ez az ember elhagyja a feleségét és a gyermekeit! Kérlek, küldj egy angyalt, hogy visszavezesse a családjához! Ne engedd, hogy a család öszszetörjön. Tudod, kiről beszélek... Charlie Stolfusról van szó, aki ebben az utcában, az ezüstszerű lakókocsiban lakik!”

Idegesen azt gondoltam: „De hiszen Isten tudja, hol lakik... Ez az ember úgy tesz, mintha Isten fent a mennyben ülne, és ezt mondaná: 'Ó, igen, Charlie Stolfus – de mi is a címe?'”

Istentisztelet után beültem az autóba és hazaindultam. Éppen az autóútra vezető elágazásnál egy férfi állt az út szélén, és stoppolt. Felvettem. (Tudom, hogy ilyesmit nem kellene tenni, de a szívem mélyén prédikátor vagyok, és ha alkalom kínálkozik, hogy valakinek Istentől beszéljek anélkül, hogy ő el tudna futni, nem tudok ellenállni.) Mialatt ráhajtottunk az autóútra, bemutatkoztam: „Tony Campolo a nevem. És önt hogy hívják?” „Charlie Stolfusnak” – felelte.

Egy szót sem szóltam. A legközelebbi kihajtásnál megfordultam. Mikor észrevette, hozzám fordult: „Mondja, hova visz tulajdonképpen?” „Hazaviszem!” – válaszoltam. „Miért? Mit jelentsen ez?”

„Mert éppen elhatározta, hogy a feleségét és három gyermekét cserbenhagyja és lelép. Igazam van?” – kérdeztem. „Igen, ez igaz!”

Az út további részében az ajtónak támaszkodva bámultam rám. Egyenesen haza vittem az ezüstszerű lakókocsizhoz. Mikor elé kanyarodtam, kimondhatatlan csodálkozással meredt rám: „Honnan tudja, hogy itt lakom?” „Isten megmondta nekem” – válaszoltam.

Valóban meg vagyok győződve arról, hogy Isten tette. Hiszem, hogy Isten gondoskodik arról, hogy a körülményeket egymáshoz rendezze. El tudom képzelni, hogy a mennyben oldalba bökte Pétert: „Na, fiam, most figyelj!” „Így ni, Charlie, most pedig bemegyünk ebbe a lakókocsiba és szeretnék önnel és a feleségével beszélni” – szóltam.

Előre futott. Nem tudom, mit mondott rólam az aszszonynak, de mikor beléptem, mindketten tágra nyitott szemmel bámultak rám.

Leültünk, és elkezdtem: „Most pedig jól figyeljenek...” És ők figyeltek. A következő órában mindketten személyes kapcsolatra jutottak Jézussal. Ma a férfi pünkösdi prédikátor valahol a déli államokban. Ha hagyjuk magunkat a Szentlélektől vezetni, nagy meglepetések várnak ránk.

A Szentlélek megmutatja, hogyan bocsáthatunk meg

A Miatyánkban azt kérjük Istentől, úgy bocsásson meg nekünk, ahogy mi másoknak. Azonban végtelenül nehéz lehet a másik embernek megbocsátani. A jó hír azonban az, hogy a Szentlélek segítségünkre jön, ha átadjuk magunkat Istennek. Ő adja a képességet, hogy úgy bocsássunk meg másoknak, ahogy Krisztus megbocsát nekünk.

Az árok betemetése

Életem talán legmegrendítőbb élményét Észak-Írországbán, Portadown városban éltem át. A protestánsok a szokásos győzelmi felvonulásukra készülődtek, mikor is minden évben átvonulnak a katolikus negyeden, hogy kigúnyolják a katolikusokat. Előtte két nappal egy béke-találkozót tartottak a városházán, és én voltam az előadó.

Az épület elég rossz állapotban volt. Az egyik oldalon az ablakokat bedeszkázták, mert az üvegtáblákat bombarobbanás törte ki. Mintegy százan jöttek össze, fele katolikus, fele protestáns. A következő órákban a vallási árok mindkét oldalán a felek bocsánatot kérek egymástól.

Megbocsátani egymásnak

Aki a Szentlélek ereje által megtapasztalta a bocsánatot, az tudja, hogy Isten megbocsátott neki, és a Lélek őt is megváltoztatja. Így ő is meg tud másoknak bocsátani. Minden keserűség tovatűnik, ha a Szentlélek veszi át a szívünkben az uralmat. Aki bocsánatot tapasztalt, az tud megbocsátani másoknak.

Chuck Colson, egykor az amerikai elnök tanácsadója és a Börtönmisszió (Prison Fellowship) megalapítója mesélte az alábbi hihetetlen történetet. Indiana amerikai szövetségi börtönében istentiszteletet tartott a halálra ítéltnek. Istentisztelet után csoportjukat a kijáráthoz vezették. Hirtelen feltűnt, hogy az egyik munkatárs hiányzik. Colson visszasietett és társát egy börtöncellában találta. Egy rab mellett ült és átölelve tartotta a férfi vállát. Colson dühös volt az önkényes tett miatt, és rátámadt társára: „Tudja egyáltalán, hogy durván viszaélt a látogatási engedélyünkkel? Ha arra utasítanak bennünket, hogy mennünk kell, akkor nem lehet a foglyokkal imádkozni! Ezzel az önhatalmú cselekedettel nagy bajt hozhat ránk.”

A munkatárs felnézett és így szólt: „Bocsásson meg, Mr. Colson. Ő James Brewer halálraítélt. Én pedig Clement bíró vagyok, az a bíró, aki kimondta felette a halálos ítéletet. Igazán sajnálom, hogy még itt maradtam, de szükségünk volt erre a néhány percre, hogy megbocsássunk egymásnak.”

Szabadság

Clinton, Amerika volt elnöke egyszer beszámolt első találkozásáról Nelson Mandelával. Dél-Afrika e nagyszerű államférfijával folytatott megbeszélés közben mondta: „Mikor önt kiengedték a börtönből, a lányomat hajnali 3-kor felébresztettem, mert azt akartam, hogy e történelmi pillanatnak ő is részese legyen. Mikor ön kilépett az épületből és átment az udvaron a

börtönépület kapujához, a kamera az arcát közvetlen közelről mutatta. Még soha nem láttam egy emberen ilyen mértékű dühöt, sőt gyűlöletet, mint ebben a pillanatban az ön arcán. Ez nem az a Nelson Mandela volt, akit ma ismerek.

Mi volt akkor más, mint ma?”

Mandela így felelt: „Meglep, hogy ön akkor ezt így látta, és sajnálom, hogy a kamera előtt ennyire látni lehetett a dühöt. Mikor átmentem a börtönudvaron, azt gondoltam: Mindent elvettek tőled, ami fontos volt számodra. Az ügy, amiért harcoltál, halott. Családod szétrombolva. Barátaid meghaltak.

Bár szabad vagy, de már nincs semmi, amiért élni érdemes. Akkoriban tele voltam irántuk gyűlölettel amiatt, amit velem tettek. De aztán hallottam egy belső hangot, mely azt mondta: »Nelson! 27 évig fogoly voltál és mégis végig szabad ember maradtál. Ne engedd, hogy szabadon bocsátásod napján fogollyá tegyenek!«”

Ha hiányzik belőlünk a megbocsátásra való készség, a lelkünk megkeseredik, és bensőleg foglyok leszünk. Ha nem bocsátunk meg, nem vagyunk szabadok.

Tomás Borge

Megrendítő anekdota szól Tomás Borgéről, Nicaragua szabadságharcosáról. Annak idején ő volt az egyik vezető abban a harcban, melyet a hazájában uralkodó totalitárius rezsim ellen folytattak.

A forradalom alatt elfogták és bebörtönözték. A falhoz bilincselték és ilyen tehetetlen állapotában kellett végignéznie, ahogy az ellenségei a feleségét bevonszolták és sorban megerőszakolták. Aztán őt magát kasztrálták, hogy férfiúi önbecsülését teljesen összetörjék.

A forradalom végén Tomás Borgét szabadon engedték, s mint nemzeti hős vonult végig az utcákon. A győzelmi menetből felfedezte a tömegben az egyik kínzóját. Ő is egyike volt azoknak a férfiaknak, akik megerőszakolták a feleségét.

Borge kilépett a menetből, odafutott az emberhez és megragadta a vállát. Megrázta és rákiáltott: „Emlékszel, ki vagyok? Emlékszel? Emlékszel?” A férfi félelmében reszketett és úgy tett, mintha Borgét soha nem látta volna azelőtt. De Borge kitartóan ordította: „Én azonban soha nem felejttem el, ki vagy te! Soha nem fogom elfelejteni!” Aztán megkérdezte: „Egyáltalán van valami fogalmad, miről szól ez a forradalom? Van valami elképzelésed erről?” „Igen! Igen!” – válaszolta az ember gépiesen, s közben teljesen zavartan és iszonyú pánikban meredt Borgéra.

„Nem!” hangzott Borge felelete. „Dehogyan tudod!” Majd átölelte a férfit és így kiáltott: „Én megbocsátok

neked! Én megbocsátok neked! Erről szól ez a forradalom!”

Micsoda hihetetlen történet! Visszfénye annak a bocsátnak, melyet Jézus ajándékozott nekünk. Keresztre feszítettük. Bűneink miatt kellett a pokol mélységeit megjárnia. Mégis karjába vesz, kinyilvánítja forradalmi megbocsátását és nekünk adja szeretetének felfoghatatlan ajándékát.

Miben reménykedünk?

A hit bizalmat jelent, és a bizalomban annak a valósága lesz bizonyossá, amiben reménykedünk. Jövőbeli reménységeink és álmaink segítenek abban, hogy emberi mivoltunkat teljes egészében kibontakoztassuk. Számomra az egyik legkedvesebb bibliai alak Ábrahám. Mikor ígéretet kapott a jövőre nézve, jócskán elmúlt 90 éves. Elképzelem, ahogy ez az öregember egy reggel felébred, oldalba böki a feleségét és reszketeg hangon megszólítja: „Sára!” Az öreg hölgy, aki szintén legalább 92 éves, fáradtan kérdezi: „Igen, Ábrikám, mi van?” „Te asszony, éppen egy álmod volt” – feleli az öreg. „Miféle álmod, Ábri?”

„Egy új világról és egy új emberiségről. Egy új népet láttam! És mi ketten indítottuk el az emberiség történetének új korszakát!” „És hogy kezdődik ez az új korszak?” – kérdezi Sára.

„Jó kérdés!” válaszolja az apóka huncut mosollyal. Ezek után képzeljük el a következő jelenetet. Az öregember, talán mankóval sántikálva karon fogja *áldott állapotban* lévő feleségét.

„Hova mész, Ábrahám?” – kérdezik az emberek. „Fogalmam sincs” – feleli az apó. „Akkor miért ez a hirtelen nekibuzdulás?” „Mert Isten adott egy álmot” kiáltja Ábrahám.

Helen Kellert süket és vak asszony volt, és történelmet csinált azzal, hogy nem engedte, hogy saját korlátai legyőzzék. Megkérdezték egyszer tőle, van-e a vakságnál rosszabb dolog. Ezt felelte: „Ó, igen! Van valami, ami ennél is rosszabb. Az ugyanis, ha egy látónak nincs perspektívája.”

Előadónak hívtak egyszer a kaliforniai egyetemre. Amikor kérdéseket tettek fel, kiderült, hogy a diákok telve vannak nihilista cinizmussal. Senkiben és semmiben nem hittek. Az összejövetel végén hangosan kiáltottam: „Én 62 éves vagyok, önök 22-24 évesek. De szinte úgy tűnik, hogy a szívemben én fiatalabb vagyok, mint önök mind. Egy ember mindig olyan fiatal, mint az álmai és olyan öreg, mint a cinizmusa. Én még mindig álmodom, de úgy tűnik, önök fiatalon elásták az álmaikat.” Arthur Miller *Az ügynök halála* c. híres drámájában Willy Lomant, a tragikus főszereplőt öngyil-

kossága után kiviszik a temetőbe. Szomorú, esős nap van, s a legközelebbi hozzátartozók és barátok együtt állnak a sírnál és nézik a koporsót. A felesége zokog: „Nem tudom megérteni.” Willy fia, Biff így válaszol: „Csak hamis álma volt. Teljesen hamis.” Remény és álmok nélkül az emberek a szó legigazibb értelmében tönkremennek.

Ady Endre:

Isten drága pénze

Hát eljöttem a kamattal,
Uram-Isten,
Agyonnyargalt akarattal
Siettem, hogy el ne késsek.

Itt az Élet, itt a pénzed.

Sokat kellett ráfizetni,
Uram-Isten,
Magamnak nem maradt semmi:
Ráment mind a kamatokra.

Gyilkos volt a világ sodra.

Inaimnak frissességét,
Uram-Isten,
Barna hajam sűrűségét,
Erőmet a vérben, agyban:

Neked adtam, odahagytam.

Drága pénz volt, mindegy most már,
Uram-Isten,
De hogyha már megkinoztál,
Hagyd még nálam drága pénzed.

Drága kölcsön, drága Élet.

Fogatlanul, akaratlan,
Uram-Isten,
Lehessek még hatalmadban,
Uzsorával legyek még ott:

A világban, nyomorékod.

Nagy adóval, nagy kamattal,
Uram-Isten,
Akaratlan akarattal,
Add, egy kicsit visszatérjek.
Csak hogy éljek, csak hogy éljek.

ZSIDÓ ÉLET

„Ha én gazdag lennék...”

(gazdagság és zsidóság)

*„Édes jó Istenkém, te, aki annyi szegény embert teremtettél.
Te aztán tudod. A szegénység nem szégyen, de nem is dicsőség.
Akkora kunszt lenne, hogy ide pötyyentenél egy kis vagyunkát?
Egy csodával több vagy kevesebb...gondold meg...”*

Ezt Tevje énekli a „Hegedűs a háztetőn” című musicalben, amely Sólem Aléchem *Tóbiás, a tejesember* című regénye alapján készült. Akár a fenti dalból is megismerhetjük a zsidó ember gazdagság utáni vágyát, és ami a legkevésbé elhanyagolható, az Örökkévalóhoz való viszonyát.

A zsidó tiszteli, imádja az I.-t, de perlekedik is vele, kérésekkel ostromolja, melyeket olykor számon is kér: „Egyezzünk meg, Istenem, Uram, Osztózzunk meg azon, ami van. Száz dicsőség néked odafenn! S nékem egy kis pénz itt lenn!”

Gazdagságával nem akar visszaélni, hanem az Örökkévaló dicsőségét hirdelve, jámbor életet élni: „Lennék bár gazdag, mindig templomban ülnék, És nem a kocsitetején. Szétosztok finom májat, jó puha barcheszt, Mindig az ünnep idején. Jöjjetek csak, nyitva lesz a ház. Uhhh... Lenne teli bukszám.”

A gazdagság ajándék a Fentvalótól, amellyel ugyan nem illik visszaélni. Ám – Tevjéhez hasonlóan – általában az emberek többsége szeret hivatkozni gazdagságával, mert a köztudatban elterjedt, hogy aki gazdag, az mindjárt bölcs is lesz: „Építnék házat, benne öt szoba lenne, ...Nagy, széles márványlépcső: egy, ami felvisz, És még egy – mert lefele is kell. És kell még egy, hogy bámulják csupán... Ha gazdag lennék, rögtön bölcs lennék.”

A köztudatban elterjedt – mint megannyi tévhit –, hogy a zsidók pénzimádók, lelkiismeretlen uzsorások, akik kihasználják a szegény parasztokat.

Ahogy ma a bankok a gyűlölt uzsorások, annak idején ezt a szerepet töltötték be a zálogos, pénzt kölcsönző zsidók. (Nem véletlen, hogy a mai világban is sokan a zsidókat azonosítják a bankokkal, mert a bankárok közt – ld. Rotschildok – több zsidót találhatunk.)

Ám tisztáznunk kell egy dolgot. Igaz, a bankoknak, bankároknak több lehetőségük van a visszaélésre, mint az egyéb foglalkozású intézményeknek, embereknek. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy amikor valaki szorongatott helyzetében pénzhez jut (esetleg meggondolatlan kamatozású kölcsönök felvételekor), akkor annak visszafizetése már kevésbé örömteli esemény. Többször a delikvensnek utólag jut eszébe, hogy a kamat már-már uzsora a bankok részéről. (Ld. akár a mai devizahitelek történetét.)

Egy kedves barátom említette, hogy ő még baráti kölcsönt sem ad annak reményében, hogy visszakapja, mert a barátság rovására megy az ilyen viszony. Ha tud, segít, és ad pénzt ajándékba a rászorulóknak, de kölcsönt sosem. Ha mégis visszakapja, megköszöni az Örökkévalónak és jótékonyagra fordítja. Véleménye szerint, amikor valaki kölcsönt kap, örül – amikor vissza kell adnia, haragszik. Így lesz a pénz a barátság gátja. Hosszú évek tapasztalatai azt mutatják, neki volt igaza.

A gazdag zsidók kapzsiságáról legendák keringenek évszázadok óta. Shakespeare velencei kalmárja, Shylock, a keményszívű zsidó uzsorás óriási vagyont halmozott fel azzal, hogy nagy kamatra kölcsönt adott keresztény kereskedőknek. Shylockot minden ember utálta, ő pedig azt a fiatal velencei keresztényt, Antoniót, aki kamat nélkül pénzt adott kölcsön bajbajutott embereknek. A kapzsi uzsorás úgy akart bosszút állni a jólelkű Antonión, hogy csellel kötött vele üzletet, miszerint, ha az nem tudja visszaadni a kölcsön kapott pénzt Shylocknak, az jogosult Antonio húsból egy fontot kivágni. „Ha egyszer megfoghatom a nyakát, jóllakatom a régi haragot. Gyűlöli szentelt népünket, ingyen helyez ki kölcsönpenzt, s ahol a kereskedők gyűlnek össze, szid és uzsorának mondja hasznomat. De átok verje törzsemet, ha neki ezt megbocsátom” – gondolta.

Antonio a zsidó csele miatt csak késve tudta visszafizetni a pénzt, ezért a kegyetlen uzsorás ragaszkodott ahhoz, hogy Antonio húsát kivágja. A velencei kalmár a mai napig hivatkozás egyesek számára, mintegy bizonyítandó a zsidók pénzéhsége, vérszomjassága. Fel sem merül bennük, hogy számukra legnagyobb tabu a vér, és az sem, hogy a zsidó ember pénzhez, vagyonhoz való kapcsolata vallási törvényeink által meghatározott.

Salom As „Meghasonlás” c. novellájában egy hazulról világgá szökő kis lengyel zsidó fiú az úton elbóbiskol egy szekéren, s arról álmodik, hogy egy fényes kastélyba jutva elnyeri a ház leányának kezét, mert mindenkit bámulatba ejt a talmudi kérdésekre adott feleleteivel. Hol van még egy félparaszi sorban élő nép (mert a lengyel zsidó az), amelynek gyermekei arról ábrándoznak, hogy tudós voltukkal hódítják meg a világot?

Az emancipáció azáltal, hogy felolvasztotta a zsidók hitét hagyományaikban, az utolsó támasztéktól is megfosztotta őket, amely előbb, a *gólusz* idegenségében és az üldöztetések közt is, elviselhetővé tette életüket. Innen a modern zsidó kóros hajszája pénz, siker, rang, hír után: mindezzel a lelkében hiányzó nyugalmat reméli megszerezni. Hasztalan: semmiféle vagyon és karrier, Rothschild vagyona és Einstein vagy Molnár Ferenc világhíre sem nyújtja neki az otthonlevésnek azt a magától értetődő nyugalmat, amely ingyen nő bármely, a saját országában élő paraszt lelkében. Innen a zsidó önérzetelensége félénkséget és tolakodást vegyítő félszemsége. A zsidó befogadtatása nem volt teljes: csak papiroson jött létre, nem a társadalmi élet valóságában. Igazi beolvasztás pedig csak szeretet által érhető el; ennek híján a zsidóra is sikerült kivetni az asszimiláló társadalom előítéleteinek hurokját.

A nyílt vagy rejtett közfelfogás az ún. liberális korban is az volt, hogy zsidónak lenni alacsonyrendűséget jelent. S hiába volt ez ellen az eszünk tiltakozása, a zsidó tudta, hogy környezete úgy néz rá, mint többé-kevésbé aljas és nevetséges alsóbbrendű lényekre, s végül tudatalattisága homályában maga is kezdte restellni és rejteni való hibának érezni a származását.

A „cheszed sel emet”, a jó cselekedetek gyakorlása a zsidó hit, a zsidó vallás alaptétele. A Talmud hangsúlyozza, hogy nagyobb érték az, ha az ember saját kezével teszi a jót, mintha azt csak pénzével, adományával tenné. A zsidó ember számára a munkának nagy becsülete van. Meggazdagodásában nem játszhat szerepet a kapzsiság. Előbb kell a háziállatait ellátnia, csak azután ülhet asztalhoz. Munkásainak a bérét még napnyugta előtt, a napi munka után kell kifizetnie. Nem használhatja ki sem munkásait, sem állatait. Az új bevándorlók felé mindig az a kérdése az izraelieknek: Van már mun-

kád? Ha nincs, igyekeznek segíteni. Minden ellenkező híreszteléssel szemben, nem divat a zsidónak munkát kerülni, sőt, a megérdemelt nyugdíjazás után sem tétlenkednek Izraelben. Amíg valaki fel tudja emelni a kezét, igyekszik valamilyen önkéntes munkát végezni. Ha nem mást, öregek otthonában segítenek étkezési időben az ott dolgozó személyzetnek, felolvasni az öregeknek, stb. Aki teheti, összegyűjtött vagyonából a közösség számára hasznos dolgok beszerzésében segít, pl. orvosi felszerelések megvásárlásában. A szegény fiatalok kiházasításához is hozzájárulnak ismeretlenek, tehetségük szerint. Általános vélemény Izraelben is, hogy sokkal könnyebb adni, mint elfogadni. Még a mozdulat is könnyebb kezünkkel, ha adakozunk, mintha kérünk. Ezért is kell igyekeznünk a rászorulóknak kérés nélkül adni. „Senki sem lesz szegény a jótékonyosság által. Senkit sem ér baj, sem kár a jótette folytán.” Nincs olyan ismerősöm, aki rendszeresen ne támogatna valamilyen alapítványt, egyesületet, segítő intézményt.

A jótékonyáságnak is megvannak a maga szabályai. A Tóra parancsa jótékony adományt adni Izrael szegényeinek. Minden ember köteles adományt adni, még a szegény is. Házasságkötése után köteles a családfő az első évben tőkéje egy tizedét, később nyeresége egy tizedét jótékonyosságra fordítani. Van, aki egy ötödét adja mindvégig.

Lényeges szempont, hogy az adakozás nem lehet hivatkozdó, lehetőleg titokban kell adni. Magyarországon nagy vitát kavart az utóbbi időben a boltok, plázák vasárnapi nyitva tartása. Felmerült, hogy ez elveszi a családok egyetlen heti pihenőnapját a családi élettől, az imádkozástól, a templomba járástól. (E sorok írójának véleménye, hogy minden felnőtt ember a maga életének tervezője, s pusztán azért, mert a szomszédban egy üzlet nyitva van, senki sem köteles idejét családjá, hitélete rovására ott tölteni.)

A zsidó vallás számunkra azt is meghatározza, hogy ünnepnapokon, s a legnagyobb ünnepen, szombaton zsidó boltostól a hithű zsidó nem vehet semmit. Ha egy zsidó szombaton tudatosan tiltott munkát végez, sosem szabad ebből hasznot húznia.

Tel-Avivban most dől el, hogy a polgármester szava lesz-e döntő abban a vitában, hogy a turistákra való tekintettel szombaton is nyitva tarthatnak a boltok, vagy a vallásos pártok hatására zárva kell tartaniuk.

Közeledik egyik nagy ünnepünk a Peszach: Minden zsidónak, gazdagnak és szegénynek (felénk nem tilos nevén nevezni a dolgokat) kötelessége adakozni anyagi lehetősége szerint

Kívánok mindenkinek örömteli Peszachot és kellemes húsvéti ünnepeket, és azt, hogy ne csak az ünnepek alkalmával ismerjük meg az adakozás örömét!

Schlesinger Hanna, Tel-Aviv

IFI SAROK

Próbáld megfejteni hogyan is szólhat ez az igevers!

„neynnök ttezs ngyav yofle, ed ika ezek lavájáknun tőy, za kidoparayg.”

-----,-----

-----,

(Példabeszédek 13,11)

Színezd ki a képet, és ha szeretnéd a képen szereplő férfi történetét megismerni, akkor olvashatod a Bibliából a Lukács evangéliuma 19,1-10 részénél.

Jó munkát kívánok! Tdke

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Jézusom lesz kincsem s gazdagságom

E korálkantáta (*Ah, Istenem, milyen szívbeli fájdalmat – Ach Gott, wie manches Herzeleid*, BWV 3) 1725. január 14-én hangzott el először Lipcsében. A szöveg alapja Martin Moller (1547–1606) 18 strófás korálja, amelyet ismeretlen librettista költött át.

1. Korál (Kórus): A panaszos nyitótétel jellegét az orgonapont (hosszan tartott, változatlan hang) felett a két oboa d'amore fájdalmasan kromatikus, mégis egyben simogató dallama határozza meg, amelyet a vonószenekar sóhaj-motívumokkal kísér. Az oboák dallamát az énekkar is átveszi, majd a basszus-szólamban méltóságteljesen megszólal a korál: *Ah, Istenem, milyen szívbeli fájdalmat / Hoz nekem ez a mostani idő. / Győtrelemmel teli a keskeny út, / Mely engem az égbe vezet.* (A mű a világhálón meghallgatható: <https://www.youtube.com/watch?v=Khj8fcaklZE>)

2. Recitativo (és korál; szoprán, alt, tenor, basszus): A közösen énekelt korált (melynek itt 2. versszaka hangzik el) az énekes szólisták recitativói szakítják meg. Az egyes szakaszokat a continuo gyakran ismétlődő (ostinato) motívuma fűzi egybe, amely a korál jellegzetes kezdő-dallamát idézi: EGYÜTT: *A hús és a vér mily nehézséget okoz, / TENOR: Hisz mi felé tör, csak földi s tünékeny / És nem számít neki se Isten, se menny, / EGYÜTT: Kényszeríteni kell hát az örök jóhoz! / ALT: Mivel Te, ó Jézus, most mindenem vagy, / És vérem mégis oly dacos. / EGYÜTT: Hová kell hát fordulnom? / SZOPRÁN: A test erőtlén, de a lélek kész; / Segíts Te, ki szívemben élsz. / EGYÜTT: Hozzád térek, Jézus, Te vagy gondolatom. / BASSZUS: Ki néked tanácsot, segítséget ad ma, / Az sohasem épít hamis alapra, / Hisz az egész világ vigasza a jöttöd, / És testünket magadra öltöd. / Így halálad minket megóv / A végső kárhozattól. / Ezért érzi a hívő lélek / A megváltó jóságot s kegyet.*

3. Ária (basszus): A tétel kezdetének kissé groteszkül ugráló, bizarr, olykor panaszosan kromatikus dallama jól festi a pokol félelmét és kínját. Az égi öröm megjelenését és a fájdalom könnyű köddé válását az énekszólamban könnyeden burjánzó dal-

lamhajlítások érzékeltetik. Érdemes felfigyelnünk arra a helyre (*Höllenangst* – a pokol félelme), ahol – jellegzetes három azonos hangjával – a kantáta korál-dallamának legeleje is felidéződik: *Érezhetem bár a pokol félelmét s kínját, / Szívemet mégis állhatatosan / Igaz égi öröm járja át. / Csak kimondom Jézus nevét, / S mérhetetlen fájdalom / Könnyű ködként – emlék.*

4. Recitativo (tenor): Ebbe a rövid tételbe sűrítette az ismeretlen szövegíró az eredeti korál-textus mintegy felét, a 7–14. strófákat. A koráldallam azonos hangokból álló kezdete természetesen itt is el van rejtve, a „változatlan” (*unverändert*) szó hangzik változatlan hangokkal: *Testem és lelkem elsenyvedhet, / De ó, Jézus, ha Te enyém, / És én tiéd, / Mindez nem keseríthet. / Igaz ajkad / És végtelen szerelmed, / Mely örökre változatlan marad, / Megtartja velem az első Szövetséget, / Amely örömmel tölti be lelkemet, / Csitítva a sír rettenetét s halálfélelmemet; / Rám akár mindenhol baj vagy szükség rontson, / Jézusom lesz kincsem s gazdagságom.*

5. Ária (szoprán, alt,): A duettet a hegedűk és oboák keresztet formázó motívuma kíséri, mely motívumot az énekes szólamok is átveszik. A dallamindákkal sűrűn teleszótt, mozgalmas, négyszólamú szövetből – szilárd-ságot, erőt és állhatatosságot sugallva – kiemelkednek a korál kezdetét megidéző azonos hangok, így megjelenítve Jézus segítő kereszthordozását, és aláhúзва a bizakodó, hitvalló üzenetet: „*Es dient zum Besten* – Ez a legjobbként szolgál”: *Ha emészt gond, / Örvendezve akarok / Dalolni Jézushoz. / Keresztemet Jézus segít vinni, / Ezért akarom hittel mondani: / Ez a legjobbként szolgál mindenkor.*

6. Korál: Martin Moller koráljának eredetileg is utolsó, 18. versszaka csendíti ki a művet. A változatlan magasságban tartott kezdeti hangok szimbolikája itt végképp egybeesik a korálszöveg tartalmával: „*Erhalt' mein Herz* – Tartsd a szívem”: *Tartsd a szívem hitben tisztán, / Így érted élek s halok csupán. / Jézus, vigaszom, így sóvárgom, / Ó, bár veled lennék, Megváltóm.*

Göncz Zoltán

MEGKÉRDEZTÜK

Ha én gazdag lennék

„Ha tudni akarod, milyen véleménnyel van Isten a pénzről, csak meg kell nézned, kiknek adja.”

Maurice Baring

Feltettük a kérdést: ha gazdag lennél, mit tennél? A megkérdezettek többsége a gazdagságot a pénzzel, vagyonnal azonosította, kevesebb szó esett a lelki gazdagságról, a tudás hatalmáról, kapcsolatokról.

Kati, tanár: „*Én most is gazdag vagyok. Gazdag, mert örülni tudok más ember gazdagságának.*”

Lili, kozmetikus: „*Sokat utaznék. Még sosem voltam határon kívül.*”

Dimi, görög táncos: „*Ha gazdag lennék? Lehet békét venni?*”

Takarítónő, MÁV telepi iskolánk: „*Ha én gazdag lennék, új nyílászárót vennék, ajtót, ablakot a gyerekeknek.*”

Peti, egyetemista: „*Megvenném a függetlenségemet.*”

Lajos, boltos: „*Vennék egy rojzszrojszt, bár a frász kitörne, hogy mi lesz, ha összetöröm.*”

Csak egészség legyen, a többi majd megvesszük (Zsidó mondás)

Zsófi, jogász: „*Nem szeretnék gazdag lenni, mert az egy vesszőfutás. A gazdag mindig még többre vágyik.*”

Róza néni, nyugdíjas: „*Kutyamenhelyet nyitnék a szegénykéimnek.*”

Judit, médiaasszisztens: „*Meglepődnék, ha lenne. Megmenteném a MET-et, mert ez a hely jelenti nekem a második szilárd pontot. Hogy mi az első? A család.*”

Sz. Tibi, vágó: „*Nyugalmat akarok, nem gazdagságot, de ha lenne sok-sok pénzem, építenék egy kis Magyarországot a mostani vezetőknek, és nem engedném ki őket onnan.*”

Sárika, pedagógus: „*Megmentenék egy halálra ítélt hírlapot.*”

Zsolti, östermelő: „*Ha gazdag lennék, nem lenne más képp. Nem az árát nézném a dolgoknak, hanem az értékét.*”

M. Ilekész: „*Ethienne Rey szavait idézném: A szegénység és a gazdagság többnyire nem pénz, hanem jellem kérdése.*”

Gyűjtötte: M. Á.

Mi a szegénység, és mi a gazdagság?

Egyszer egy jól kereső apa úgy döntött, hogy elviszi vidékre 7 éves kisfiát azzal a céllal, hogy megmutassa neki, milyen szegény emberek is vannak, és hogy a gyermek meglássa a dolgok értékét, és felfogja azt, hogy milyen szerencsés családban él.

Egy egyszerű falusi család házában szálltak meg, ahol egy napot és egy éjszakát töltöttek. Amikor a vidéki út végén hazafelé tartottak, az apa megkérdezte fiát.

– Nos, mit gondolsz erről az útról?

– Nagyon jó volt apa!

– Láttad, hogy némelyek milyen szükségben és szegénységben élnek?

– Igen.

– És mit láttál meg mindebből?

– Azt, Apa, hogy nekünk egy kutyánk van, nekik négy. Nekünk egy medencénk van otthon, ők meg egy tó partján laknak. A mi kertünket lámpák árasztják el fénnel, az övékére pedig csillagok világítanak. A mi udvarunk a kerítésig tart, az övéké addig, amíg a szem ellát. És végül láttam, hogy nekik van idejük beszélgetni egymással, és hogy boldog családként élnek. Te viszont, és Anyu egész nap dolgoztok, és alig látlak titeket.

Az apa csak fogta a kormányt, vezetett csöndben, mire a kisfiú hozzátette:

– Köszönöm Apa, hogy megmutattad, hogy milyen gazdagok is lehetnénk.

(Forrás: Facebook)

**A szegénység sem aljasítja le a fennkölt lelkeket,
s a gazdagság sem emeli fel az alantasokat.**

Vauvenargues

PORTRÉ

Igazságos Mátyás – 525 esztendeje hunyt el Hunyadi Mátyás

„Mátyást mostan választotta / Mind az ország királyságra, / Mert az Isten adta nekünk / Menyországból oltalmunkra” – hangzott az emberek ajkán a dal 1458. január 24-én, Hunyadi Mátyás királlyá választásakor a Duna jegén. Az alig tizennyolc esztendő fiatal uralkodó 1458. február 15-én vonul be Buda várába.

Mátyás megválasztásában egyesek „Istennek emberét” ismerik fel, „akit nemcsak Magyarországnak, hanem az egész keresztény világnak küldött.” „Fölidézve atyádnak, Krisztus győzhetetlen atléájának, örök dicsőséggel környezett emlékezetét, azt a meggyőződést tápláljuk, hogy az ő gyászos halála után Magyarország Benned újabb támasztóoszlopot nyert, melynek szilárdságát növeli az, hogy előtted áll atyád dicsőségének példája. Ezt biztos hitünk szerint Te nemcsak el fogod érni, hanem minden igyekezettel fölül is fogod múlni...” – írja III. Callixtus pápa Mátyáshoz intézett levelében.

Hunyadi János fiának azonban a trónra kerüléskor pár év kellett, hogy helyreállítsa az országban a rendet, és a főúri ellenfeleket megtörje. Központosított királyi hatalmat alakított, létrehozta a kancelláriát, az udvari bíróságokat, az ország határainak védelmére pedig zsoldosokat fogadott. Ezek költséges fenntartásához kemény adók kellettek, ám cserébe békét, jólétet, biztonságot adott. Kiépítette a déli védelmi vonalat, de hamar rájött, hogy a magyar haderő meg az alkalmi szövetségesek sem elegendőek a hódító törökök feltartóztatására. Ezért egységes, a Dunát népeiből lévő birodalom szervezését tűzte ki céljául. Mátyás jól tudta, hogy csak egy erős, gazdag állam képes a viharokkal szemben megmaradni. Mindehhez azonban rengeteg pénz kellett. Mátyás Európa egyik legszegényebb kincstárát örökölte elődjétől, V. Lászlótól. Legfontosabb teendője az adó- és pénzreform elindítása volt. Ennek első lépéseként megszüntette a nemesek egy sor adómentességét, sőt, újabb adókat vezetett be. Az őt „igazságosnak” szólítás leginkább innen ered: bár a nép ugyanúgy adóterhek alatt roskadozott, mint elődeinél, Mátyás alattvalói legalább azt láthatták, hogy a rendi kiváltságoktól függetlenül mindenki adózik. Ezen

kívül Mátyás a nemességnek megtiltotta, hogy szolgálókra, falvaikra a meglévő, király által engedélyezett adónemeken túl újabb adóterheket vessenek ki, és ezt a nép mindenképpen méltányolta.

Adóreformjának köszönhetően az V. Lászlótól 120 ezer aranyforintos éves bevétellel megörökölt kincstár feltöltődött.

1463-64-ben délen legyőzte a törököket, 1468-ban legyőzte Podjebjárd György cseh királyt és elfoglalta Sziléziát. 1464-ben visszavásárolta III. Frigyesztől a koronát, és megkoronáztatta vele magát. 1479-ben Kenyérmezőnél legyőzte a törököket, majd 1480-ban visszaszorította a határmenti területekről is. 1482 és 87 között vívta a hatéves háborút III. Frigyessele, melynek során elfoglalta Bécset is 1485-ben. Legfőbb célját, hogy német-római császárrá koronázzák, nem érte el. Mátyás nemcsak a hadak területén, de a művelődés, a művészetek területén is erősített. Jelentős vidéki rezidenciát építtetett Visegrádon. Oláh Miklós szerint a visegrádi palota „350-nél több szobát foglal magában. A palota kapuja a Dunára nyílik, mely ettől mintegy kétszáz lépésre folyik.” Az udvaron „vörös márványból, csodás művészettel készített kút emelkedik a műzsák szobraival ékesítve”.

A reneszánsz műveltség Itálián kívül errefelé ritkaság volt. Mátyás felismerte, hogy a művészet nemcsak kedvtelés, hanem a hatalom legnemesebb kifejezője, „az ország dicsőségének és európai egyenrangúságának biztosítója”. Mátyás király 2500 kötetes könyvtára – a Bibliotheca Corviniana – a korabeli Európában a pápai könyvtár után a második legjelentősebb könyvtár volt. A gyűjtemény darabjait Mátyás részben vásárolta, részben kifejezetten magának készítette Itáliában. A beszerzéshez a fontosabb területeken – Itália és a görög kultúrájú részek – felvásárlókat alkalmazott, akik főként görög, hellenisztikus, latin auktorokat, történeti műveket, bibliákat és egyéb szent iratokat (egyházatyák és középkori skolasztikusok írásait) gyűjtöttek, de ezek mellett „modern” köteteket is a filozófia, orvostudomány, építészet, csillagászat területéről.

Mátyás gazdag udvara vonzotta a külföldi tudósokat és művészeket; Mátyás értékes könyvtára mellett csilagvizsgálóval is rendelkezett, s nem szabad elfelejteni azt sem, hogy ekkortájt kezdte meg működését az első magyarországi nyomda is.

„Mátyás birodalmában soha azóta nem felelhető természetes belső rend és igazság uralkodott, megbecsülték a kisemberek millióit, azokat is, akik még jogilag nem tartoztak a politikai nemzethez...” – írja Bajcsy-Zsilinszky Endre *Mátyás király* című kötetében.

Hunyadi Mátyás létrehozta a zsidó prefektus országos hatáskörű hivatalát. Élére Mendel Jakabot állította. Mendel mint udvari, királyi tisztségviselő képviselte a zsidóság érdekeit, és felügyelte a király számára fizetendő adók beszedését. Mátyás híres kincstárnoka is zsidónak született, ám megkeresztelkedett, és felvette az Ernuszt János nevet. A király 1490-es halála után a központi hatalom meggyengült, fokozódott a káosz, és egyes városokban hamarosan fellángolt a zsidógyűlölet.

(Összeállította: Kerecsényi Z.)

Mátyás király mögbünteti a gazdag embört

Mátyás király rongyos ruhába, kocsiba, lóva járt egyik faluból a másikba. Útközbe etört az egyik kerék. De abba a faluba nem vót bognár, hát evitte a hátán egy

másik faluba, ott jó pénz mög is csináták. Osztan mögén visszagyütt. Estelődött, emönt szállást keresni egy fukar gazdag embörhön. De a gazdag embör aszonta neki:

– Hogy én nem is üsmeröm kendöt, kend olyan csavargónak néz ki, hogy nem is annék kennek szállást.

– No, köszönöm.

Továbbmönt Mátyás király, és beszót egy kis viskóba, hogy kaphatna-e szállást.

– Kerűj beljebb, atyámfia, hallám, ki vagy! – mondta a szögény embör.

Mátyás király mikó bemönt, aszonta a szögény embör:

– Nézd, kedves barátom, egy ágy van, de beteg van benne. Ha az eresz alatt jó lösz mellettem a szalmán, akkó maradhatsz.

– Jó lösz, jó lösz!

Lefeküdtek, aludtak. Mikó mögvirradt, Mátyás király mögköszönte a hálást, és emönt. Hát, mikor a szögény embör viszi a szalmát az istállóba, a szalma közű kiesik egy zacskó arany. Mögijed a szögény embör, keresi a szálláskérőt, de nem tanája sehun. Csak mikó a Mátyás király mögbüntette a gazdag embört a fukarságáért, akkó tudta mög a szögény embör, hogy ki hagyta nála a zacskó aranyat.

Kríza Ildikó gyűjtése, Szeged (Csongrád megye)

Oscar Wilde A boldog királyfi c. írása a drágakövekkel és arannyal díszített szobor és a nyár elmúltával Egyiptomba repülni készülő fecske történetét írja meg. A szobor valaha élő királyfi volt, aki a „gondtalanság palotájában” és annak magas fallal körülvett kertjében élve semmit nem tapasztalt a körülötte lévő világ nyomorúságából. Boldogan élt, boldogan halt meg, de szobra magasan elhelyezve sokmindent meglátott a világ nyomorúságából, mocskából. Amikor még eleven szíve volt, nem ismert könnyeket. A boldog királyfi szobraként, bár ólomból volt a szíve, gyakran könnyezett. Láta a városban a szegény varrónő beteg, lázas kisfiát, akinek anyja nem tud narancsot venni. Láta a padlásszobában az éhségtől és a hidegtől elgyengült író, aki a színigazgatónak ígért drámáját nem bírta befejezni. Láta a gyufaárus kislányt, aki a gyufákat vízbe ejtette és rettenetesen félt, hogy apja ezért meg fogja verni. Megkérte hát a nagy útra készülő, lábánál megpihenő fecskét, hogy kardja markolatának rubin díszét, zafírköből lévő szemét, majd testének arany borítását szedje le róla és juttassa el a beteg kisfiú anyjának, a drámaírónak és a gyufaárus kislánynak, hogy segítsen rajtuk. Közben azonban hidegre fordult az idő, és a fecske, aki a boldog királyfi szobrának kéréseit teljesítette, úgy legyengült, hogy nem bírt a melegebb földrészre repülni. Ott halt meg az immár disztelenné, a város vezetői számára értéktelenné váló szobor lábánál. A polgármester és a városi tanácsosok megállapították, hogy „alig különb valami koldusnál”, így a boldog királyfi szobrát ledöntötték. Új szobrot készültek alkotni. Ehhez az ércből készített szobrot be akarták olvasztani, de meghasadt ólomszívét nem sikerült, ezért szemétdombra dobták a fecske tetemével együtt.

A novella a következőképpen fejeződik be:

„– Hozd el nekem a két legértékesebb dolgot a városból, – mondotta az Úr egyik angyalának és az angyal elhozta neki az ólomszívét és a halott madarat.

– Helyesen választottál, – szolt az Úr, – mert ez a kis madár a paradicsom kertjében fog énekelni mindörökkön, a boldog királyfi pedig aranyos városomban fog dicsőíteni engem.”

(Oscar Wilde: *Mesék, történetek és költemények prózában*, fordította Mikes Lajos.)

HÍRMOZAIK

A MET közleményei aktuális kérdésekben

Egyházunk februári-márciusi közgyűlésén a közgyűlés tagjai három közleményt fogadtak el, melyet az alábbiakban közlünk:

1. A Strasbourgi Bíróság döntéséről

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) rendkívüli közgyűlése üdvözlí, hogy a magyar kormány az Alkotmánybíróság és a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság jogerős döntéseit nem vitatva, elismeri az egyházunkkal szembeni kártérítés jogalapját.

Az Egyház sajnálja, hogy a kormány az Európai Bíróság által a megegyezésre megjelölt hat hónapos határidő eltelte előtt csupán öt nappal tett érdemi nyilatkozatot, s csak utólag értesítette Egyházunkat arról, hogy Strasbourgan május 15-ig újabb haladékokat kért.

Az Egyház ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy a megállapodásnak tartalmaznia kell a jogi státusz helyreállításának a kérdését is. Ennek rendeződéséig a követeléseink folyamatosan fennállnak.

Az Egyház visszautasítja azokat a - hírügynökségek és sajtóorgánumok által az illetékes minisztériumra támaszkodó - közléseket, mintha bármiféle indokolatlan haszonszerzés kedvéért indítottunk volna jogi eljárást.

Egyházunktól törvénysértő módon vette el a magyar állam a státuszát. Döntésével nem csupán a rendszerváltás előtt kiharcolt alapvető jogainktól fosztott meg, hanem veszélybe sodorta azokat az intézményeinket is, amelyekben az államtól átvállalt feladatokat látjuk el a legszegényebbek és a legrászorultabbak javára.

A Strasbourgi Bíróság tehát nem „bánapénzt” ítélt meg, hanem elvégzett munkánk megfelelő ellenértékének kötelező teljesítését. Határozottan leszögezzük, hogy a tárgyalásokban a magunk részéről nagyvonalúságra törekedtünk. Ugyanakkor azt is hangsúlyozzuk, hogy nem vagyoni kár címén való kompenzálásra is jogosultak volnánk, hiszen az elmúlt közel öt évben erőteljes állami propaganda irányult arra, hogy támogatóinkat, híveinket elidegenítsék tőlünk, s tisztességes munkánkat, egyházi tevékenységünket lejárássák vagy megkérdőjelezzék bel- és külföldön egyaránt.

Egyházunk változatlanul szolidáris a többi olyan felekezettel is, mely ugyancsak törvénysértő módon veszítette el egyházi státuszát. Küzd a velük szembeni mesterségesen kialakított előítéllettel is és bátorítja őket közösségük fenntartásában.

Egyházunk, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség meggyőződése, hogy legkésőbb május 15-ig meg kell születnie a megállapodásnak a magyar kormány és egyházunk között, nemcsak anyagi, hanem jogi helyzetünk rendezése ügyében is, így nem kényszerülünk újabb jogi lépéseket tenni lelkiismereti és vallásszabadságunk háborítatlan gyakorlása érdekében.

Budapest, 2015. március 17.

Iványi Gábor, lelkész-elnök

2. A menekültekről, terrorizmusról, Ukrajnáról, menekdek kérő romákról

A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) hitvallásából és tanításából eredően is aggodalommal és a szolgálatra készen viszonyul mindahhoz, ami hazánkban vagy annak határain kívül történik, s amihez hívő emberként és európai polgárként egyaránt közünk van.

Együttérzéssel szemléljük azok sorsát és küzdelmét, akik vallási, politikai, gazdasági, vagy más emberiességi ok miatt kénytelenek elhagyni szülőföldjüket.

Magyarország mindig is a kényszerű népvándorlási útvonalak mentén élte a maga életét, így elkerülhetetlen, hogy a Közel-Keletről vagy déli szomszédaink irányából (pl. Szíria, Irak, az ún. iszlám állam, Líbia, Koszovó, stb.) találkozzunk azokkal, akik saját vagy gyermekeik életét féltve biztonságosabb lakóhelyet keresnek.

Egyetértünk az Európai Unió azon kötelezettségvállalásával, hogy a **menekülők** humanitárius segítségben kell részesíteni, míg tisztázódik, mi menekülésük háttere és célja.

Azzal is egyetértünk, hogy mindez közös európai ügy, együtt kell ennek terhét viselnünk, s hogy mindez nem összetéveszthető a terrorista beszivárgásokkal vagy más bűnös szándékokkal.

Megrendített bennünket az az **erőszakhullám**, ami Franciaországban, a Charlie Hebdo satirikus lap újságíróinak és egy kóser üzlet vásárlóinak a lemészárlásával kezdődött és Dániában ugyancsak antiszemita háttérű gyilkosságokhoz vezetett. Bánt bennünket, hogy hazánk is erőteljesen fertőzött az idegengyűlölet, a cigányellenesség és az antiszemitizmus terén. Böven van tennivalónk ezek gyógyításában. A határok lezárá-

sa azonban nem a megfelelő lépés. Nem helyeselnénk, ha Magyarország a menekülők elől be akarna zárkozni. Nem feledhetjük a Biblia tanítását! Mózes törvénye in keresztül erre int bennünket az Örökkévaló Isten: „Szeressétek...a jövevényt; mert ti is jövevények voltatok...” (5Mózes 10,19). Jézus pedig egyenesen így fogalmaz: „Jövevény voltam, és befogadtatok engem.” (Máté 25,35)

Egyházunk ugyanakkor támogatja azt is, hogy a Közel-Keleten kialakulófélben lévő ún. iszlám állam terroristáit minden jogos eszközzel meg kell fékezni.

Aggodalommal tölt el bennünket a szomszédos európai országban, **Ukrajnában** kialakult háborús helyzet, nem csupán a határon túli magyarok, hanem minden veszélyeztetett, szenvedő ember miatt. Helyeseljük, hogy az a szövetségi rendszer, amelyhez Magyarország is tartozik, egységes fellépést vár el, miközben igazságos és méltányos békét kíván elérni, és megköveteli a jelenlegi európai határok sérthetetlenségét.

Megrendüléssel értesültünk arról, hogy a kanadai bíróság jogerős ítéletével elismerte a **tengerentúltra menekült gyöngyöspatai cigány családok** menedék kérelmét. Szégyelljük, hogy nem volt erőnk megakadályozni azt a gyilkosságokba is torkolló erőszakhullámot, mely rettegéssel töltötte el a vidéki településeken élő szegény roma családokat.

Bánt bennünket, hogy a problémát eddig Európa sem volt képes orvosolni. A szégyenen túl az is nyugtalanít minket, hogy az a méltánytalanság, melyet Magyarországon a legszegényebbek, (köztük leginkább vidéki roma testvéreink) átélnek, kivándorlási hullámot indíthat el.

Arra vagyunk, hogy Magyarország, mind bel-, mind külpolitikai döntéseiben és állásfoglalásaiban az emberiesség tekintetében legyen meghatározó és példamutató minta az európai és általában az egyesült nemzeti szövetségekbe tartozó államok számára.

Budapest, 2015. március 18.

Iványi Gábor, lelkész-elnök

3. A társadalmi kérdésekről, szociális ügyekről

Egyházunk, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET) országos közgyűlése súlyos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy széles körű egyeztetés nélkül gyökeres változás történt a szociális kérdéseket érintő társadalmi megegyezés korábbi törvényi formáihoz képest. Az **új jogszabályok** a legrászorultabbak (szegények, munkanélküliek, fogyatékkal élők, gyerekek) jogait csorbítják.

Magyarország anyagi helyzete mindenképpen megengedné, hogy a korábbiakhoz hasonlóan az oktatás, a munka méltósága és a szolidaritás eszközeivel valamennyiünk számára elfogadható viszonyokat teremtsünk. Szociális katasztrófával fenyeget az **iskolai szegregáció, a tankötelezettség és a büntethetőség korhatárának leszállítása, a továbbtanulás és diplomaszerezés elérése lehetőségének szűkítése, valamint a segélyezésnek az ellehetetlenült önkormányzatokra való áttérhelése.**

Elfogadhatatlannak tartjuk a **szociális temetés** terheinek a nincstelenekre való átruházását, és azt, hogy a szegényeket még halálukban is elkülönítsék, gyászukban megalázzák.

Magyarország lakosságának lassan a fele küzd mindennapos megélhetési nehézségekkel. Az iskolás korú és az annál fiatalabb gyerekek nagy százaléka gyakorlatilag **éheznek**. Megfelelő politikai és költségvetési döntésekkel ez a megrendítő helyzet orvosolható lenne.

A leginkább rászorultak helyzetének enyhítésével foglalkozó **civil szervezetek is zaklatásoknak vannak kitéve**, és működésük egyre jobban ellehetetlenül. Ezt az állami hozzáállást elfogadhatatlannak tartjuk és szolidárisak vagyunk a méltatlan eljárások alá vont érintettekkel.

Megrendít bennünket az az újabb esemény, mely **Miskolcon az ún. „számozott utcák” stadionbővítés miatt felszámolása** révén családok százait érinti, akik egy részét a város egyik külterületére szorítják, vagy egyszerűen minden méltányos ajánlat nélkül lakhelyük elhagyására kényszerítik, azzal a fenyegetéssel, hogy ellenállás esetén büntetik őket vagy gyermekeiket állami gondozásba veszik.

Egyházunk elvárja, hogy az itt élőkkel (akik között többen egyházunkhoz tartoznak) kezdődjön tárgyalás. A magyar állam a beruházás anyagi keretébe illessze be az egész költségvetés egy tizedét jelentő ajánlatát, mellyel az itt élők helyzete emberi módon megoldható lenne!

Egyházunk elkötelezett a szegények és rászorulóknak megsegítése dolgában. Ezt a Bibliából és Megváltójától tanult szolgálatát folyamatosan végzi. Áldást kíván a más egyházi vagy civil szervezetek munkájára is, és azért imádkozik, hogy a törvényhozó és végrehajtó hatalom ugyancsak vállalja tényleges felelősségét, és a kötelező együttműködés formáit.

Budapest, 2015. március 18.

Iványi Gábor, lelkész-elnök

Bonhoeffer emlékkonferencia 2015. április. 9.

Wesley János Lelkészképző Főiskola – Magyarországi
Evangéliumi Testvéreközösség
Budapest VIII. ker. Dankó u. 11.

9.30-tól érkezés

10.00–10.20 Dr. Iványi Gábor (MET elnöke, WJLF
rektora) – Köszöntés

„Nem tudjuk, mit cselekedjünk, hanem csak te reád
néznek a mi szemeink.”

2 Krón 20,12/b.

I. Szekció – moderátor: Dr. Szabó Ildikó

10.20–10.40 Dr. Csepregi András (iskolalelkész, Buda-
pest-Fasori Evangélikus Gimnázium)

„Dietrich Bonhoeffer és a zsidóság a Harmadik Biro-
dalomban”

10.40–11.00 Dr. Csabai Tamás (irodalomtörténész,
műfordító)

„Ellenállás, összeesküvés, és evangéliumi hit”

11.00–11.30 Beszélgetés

11.30–11.45 Szünet

II. Szekció – moderátor: Dr. Csepregi András

11.45–12.05 Románné Drs. Bolba Márta (evangélikus
lelkész, Józsefváros, EHE doktori iskola)

„Bonhoeffer és Martin Luther King öröksége a mai
magyar társadalmi diskurzusban”

12.05–12.25 Drs. Erős Máté (WJLF főiskolai adjunk-
tus, ELTE BTK filozófia doktori iskola)

„A párhuzamos életrajzok rejtélye: Kittel és Bonhoeffer”

12.25–12.45 Beszélgetés

12.45–13.30 Ebédszünet

III. Szekció – moderátor Dr. Majsai Tamás/Dr. Iványi Gábor
13.30–13.50 Drs. Iványi Gábor (Jr.) (MET lelkésze;
WJLF tanársegéd, ORZSE doktori iskola)

„Veszélyes közösség: az átok és az ígélet dialektikája
Bonhoeffernél”

13.50–14.10 Dr. Szabó Ildikó (WJLF lelkésze, tanársegéd)
„Lélek-gondozás a terror árnyékában – a lelkigondozó
Bonhoeffer”

14.10–14.30 Beszélgetés

14.30–14.45 Szünet

14.45 Kiállítás megnyitó (Kline terem)

Ki volt Hans von Dohnányi? – Drs. Erős Máté

Bonhoeffer zenéje – Balatoni Péter zongoraművész

A Nemzetközi Bonhoeffer Társaság magyar nyelvű ta-
gozata megalakulásának bejelentése

IV. Szekció – moderátor: Dr. Hubai Péter (Kápolna)

16.00–16.20 Dr. Wilken Veen (lekipásztor, az Amster-

dami Protestáns Egyház Tanulmányi Házának vezető-
je) „Az Etika születése”

16.20–16.40 Dr. Visky S. Béla (Kolozsvári Protestáns
Teológiai Intézet tanára)

„A helyettes cselekvés és a bűn átvállalása az Etikában”

16.40–17.20 Beszélgetés

17.20–17.45 Könyvbemutató

Bonhoeffer Etika c. könyvének első teljes magyar nyelvű
kiadását bemutatja Dr. Visky S. Béla, fordító

Eric Metaxas: Bonhoeffer. (Pásztor, Mártír, Próféta,
Kém) c. könyvét bemutatja Géczi Károly, kiadó

(A könyvek a konferencia után megvásárolhatók!)

17.45–18.00 Szünet

18.00 Emlékmű-avató istentisztelet

Igét hirdet: Donáth László

Beszédet mond: Rajk László, az emlékmű tervezője

A liturgiában szolgál: Dr. Iványi Gábor és a Dzsentríó

**Legfrissebb tájékoztatás az 1%-os felajánlásokkal
kapcsolatban**

Kedves Híveink, Támogatóink!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a magyar bíróság több
éves küzdelmünk után végre érdemben foglalkozik a
Magyarországi Evangéliumi Testvéreközösség (MET)
javára szóló (0444 technikai számon), szja egyházi
1%-ra vonatkozó felajánlások érvényességével.

2015 júniusára eddig négy ügyben tűzött ki a bíróság
tárgyalást, és további nyolc-tíz ügyben van folyamatban
eljárás. Ezek az ügyek természetesen afféle „minta” pe-
rek, melyek révén minden nekünk felajánlott és a NAV
által visszautasított esetben jogorvoslat születhet.

A támogatók, mint magánszemélyek és a NAV illetékes
igazgatósága közötti perekbe „beavatkozóként” maga
az egyház, a MET is belép a per sikere érdekében.

A fenti fejlemények alapján továbbra is biztosak vagyunk
abban, hogy felajánlásaik előbb-utóbb eljutnak hozzánk.
Kérjük Önöket, hogy az egyházak javára felajánlható
szja 1%-kal továbbra is a MET-et támogassák.

Kérjük, hogy az eddigiekhez hasonlóan az egyházi
1%-ról való rendelkezést tartalmazó adóbevallást ne
elektronikusan (a gép automatikusan visszadobja), ha-
nem papíron, a 0444 technikai azonosító megadásával
tegyék meg. Köszönjük!

Budapest, 2015. március 18.

Tisztelettel: Iványi Gábor, lelkész-elnök

*Ha szociális munkánkat szeretné támogatni, akkor má-
sik 1%-kát felajánlhatja az Oltalom Karitatív Egyesü-
letnek: 19010409-1-42. Honlap: oltalom.hu*

Kérdéseit, észrevételeit az info@metegyhaz.hu e-mail címre várjuk.

Felajánlás a MET-nek űrlap: <http://metegyhaz.hu/files/MET-SZJA-1--felajanlas-nyomtatvany.pdf>

Felajánlás a MET-nek és az Oltalomnak űrlap: <http://metegyhaz.hu/files/MET-OKE-SZJA-1--felajanlas-nyomtatvany.pdf>

Felajánlás a MET-nek és a Wesley-nek űrlap: <http://metegyhaz.hu/files/MET-WJLF-SZJA-1--felajanlas-nyomtatvany.pdf>

Adományozás

Hálás köszönet folyamatos támogatásukért! Ha munkánkat, működésünket segíteni szeretné, megteheti sárga csekken (melyet kérésre postázunk), vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-

mail: info@metegyhaz.hu. Banki utalás esetén számlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

Képes beszámoló

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is – mind az egyházat, mind a Wesley Stúdiót.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

HAVI ISTENTISZTELETI REND

2015 – A Fény Nemzetközi Éve

Az év igéje: „Fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten dicsőségére” (Róma 15,7)

ÁPRILIS

Április hónap igéje: „Bizony, Isten Fia volt ez!” (Máté 27,54)

Istentiszteletek		Bibliaórák	
Április 3. Nagypéntek	<u>2Korinthus 5,14-21</u> Ézsaiás 52,13-53,12 János 19,16-30		
Április 5. Húsvét ünnepe	<u>Márk 16,1-8</u> 1Korinthus 5,6-8 1Sámuel 2,1-10	Első hét	Bizony, Isten Fia volt ez! „A hajóban levők pedig leborultak előtte, és ezt mondták: Valóban Isten Fia vagy!” Máté 14,22-33
Április 12. Húsvét utáni 1. vas. (Quasimodo Geniti)	<u>János 20,19-29</u> 1János 5,4-10 Ézsaiás 40,25-31	Második hét	Bizony, Isten Fia volt ez! „Megkérdezte tőlük: Hát ti kinek mondotok engem? Simon Péter így felelt: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” Máté 16,13-21
Április 19. Húsvét utáni 2. vas. (Misericordia Domini)	<u>Ezékiel 34,10-16.31</u> János 10,11-16 1Péter 2,20/b-25	Harmadik hét	Bizony, Isten Fia volt ez! „Te, aki lerombolod a templomot, és három nap alatt felépíted, mentsd meg magadat, ha Isten Fia vagy, és szállj le a keresztről!” Máté 27,31-44
Április 26. Húsvét utáni 3. vas. (Jubilate)	<u>1Mózes 1,1-4. 26-31; 2,1-4a</u> János 16,16-23a 1 Péter 2,11-20	Negyedik hét	Bizony, Isten Fia volt ez! „Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak: Bizony, Isten Fia volt ez!” Máté 27,45-56

Egyperces áhítat minden napra

Április 1. szerda

„...amit nem kértél, azt is megadom néked, gazdagságot...” (1Királyok 3,13)

A mesésen gazdag Salamon „karrierje” egy álommal kezdődött. Isten felkínálta számára azt az irigylésre méltó lehetőséget, hogy bármit kérhet tőle. Salamon bölcsességet kért a kormányzáshoz. Az Úrnak tetszik, hogy nem hosszú életet, gazdagságot vagy ellenségei feletti győzelmet, hanem bölcsességet kért a dolgok megítéléséhez. A jó választás jutalmaként a többit is megkapta teljes gazdagsággal.

Április 2. Nagycsütörtök

„Akinek pedig van miből élnie e világon és elnézi, hogy az ő atyjafia szükségben van, miképpen marad meg abban az Isten szeretete?” (1János 3,17)

A gazdagság relatív fogalom. Az apostol szerint már a szolid jólét is felelősséggel terheli az embert: nem szabad szerencsétlenebb sorstársa küszködését senkinek figyelmen kívül hagynia. Az ilyen fajta nyitottság és készség, egyenesen az Isten-szeretet minőségének fokmérője.

Április 3. Nagypéntek

„Méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen...gazdagságot.” (Jelenések 5,12)

A gazdagság önzéssel, kérlelhetetlenséggel, gátlástalansággal és szorgalommal megszerezhető. A méltósághoz azonban ez kevés. János liturgiába illő himnikus szavai azt a Bárányt magasztalják, Aki nem földi fogalmak szerinti gazdagságát, az önként vállalt megölettetés váltságszerző műve által nyerte el. Áldott legyen érte!

Április 4. Nagyszombat

„...gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek.....” (2Korinthus 8,9)

A Megváltó nem volna hiteles, ha mennyei pompáját megőrizve érkezett volna a küzdelmek színterére, erre a földre. Hogy megmenthesse azokat, akiket szeretett, boldogsággal és az örök élet reményével ajándékozhasssa meg őket, ahhoz a méltatlan és szörnyűséges halálig elmenően meg kellett üresítenie önmagát.

Április 5. vasárnap Húsvét ünnepe

„Isten gazdag lévén irgalmasságban... minket...meg-elevenített együtt a Krisztussal...” (Efézus 2,4)

Milyen jó, hogy a gazdagság fogalmához nem csupán a földi javak, anyagi értékek megfoghatósága tartozik. Isten gazdagsága felfoghatatlan, és ebből mi ma mindenekelőtt irgalmasságának bőségét élvezhetjük. Az az üzenetünk, hogy ha a halál ki is semmizne mindenünkből, a feltámadott Krisztussal együtt nekünk is van dicsőséges, örök jövőnk.

Április 6. hétfő Húsvét 2. napja

„...aki kegyelemben gazdag mindenekhez...” (Róma 10,12)

Ma ismét a mindenség Urának gazdagságából merítünk. Most azért magasztaljuk Őt, mert „kegyelemben gazdag”, nem csupán egyes kiválasztottakhoz, hanem „mindenekhez, akik őt segítségül hívják”. Uram, add nekünk ezt a gazdagságot!

Április 7. kedd

„...szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem.” (Példabeszédek 30,8)

Megtanultuk, hogy földi életünk mindenféle állapota Istentől van. Boldog, aki nemcsak bővölködni, hanem szűkölködni is tud. De igaz ez az istenkereső bölcsesség is, mely szerint mindkét véglet nagy kísértéseket hordoz számunkra. Agur úgy látja, hogy a túlzott bőség istentagadással járhat, a szegénység pedig olyan helyzetbe hozhat, hogy netán lopni kényszerülünk és így szégyent hoznánk Urunk nevére. Ő maga, helyesen, csupán megelégedettségre vágyik.

Április 8. szerda

„...ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön...” (Máté 6,19)

Nemcsak a hörcsög, a mókus vagy más téli álmodó állat, nemcsak a hangyák és a méhek gyűjtenek szorgalmasan, az ember vérében is ott a sürgető bizsergés: miért ne szereznénk, raktároznánk, ha erre lehetőségünk nyílik? Jézus a gazdagságot a teher oldaláról közelíti meg. Aki fölösleget halmoz fel, kiteszi magát annak a veszélynek, hogy meglopják, vagy a készlet szavatossága lejár, becsődöl a bank. Az élet ajándéka és lehetőségei ennél csodálatosabbak és gazdagabbak...

Április 9. csütörtök

„...nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.” (Máté 6,24)

Jézus tanítása egyrészt a kétfelé való egyidejű elkötelezettség tarthatatlanságáról szól. Másrészt arról is, hogy a Mammon nevű földi bálvány, az anyagiasság rab-ságban tart és végül megaláz, kisemmiz. Isten viszont felszabadít és végtelen gazdagságának kezelőjévé akar tenni ebben a világban. Egészen biztosan választanod kell! Dönts jól!

Április 10. péntek

„...a gazdagságnak csalárdsága elfojtotta az ígét.” (Máté 13,22)

A Magvető ismert példázata az isteni bőkezűségről, a gazdag aratás reményéről is szól. Ugyanakkor azonban a különféle helyekre esett magok sorsa az Igéhez való viszonyunk történetét is elmondja. Talajtalan és kiszolgáltatott az az ember, aki célként a meggazdagodást tűzi ki maga elé. Az élet egyrészt rövid, másrészt fontosabb annál semhogy ilyen fölösleges és múlandó ábrándokat kergessünk.

Április 11. szombat

„...mily nehéz azoknak, akik a gazdagságban bíznak, az Isten országába bemenni.” (Márk 10,24)

A tű fokán átvonszolt teve rettenetes képével szemlélteti Jézus annak az embernek önmagával vívott harcát, aki be akar jutni az Isten országába, de nem tud lemondani a földi szerencse kergetéséről. A két világ közti átjáró szinte reménytelenné teszi számára az átlépést, hiszen az anyagiasság olyan púpját viszi a hátán, mely megakadályozza a bejutásban. Vagy-vagy! Dönts felelősen!

Április 12. Húsvét utáni első vasárnap (Quasimodo Geniti)

„...nem az Istenben gazdag...” (Lukács 12,21)

Jézus példázata a gazdag ember óvatlanságáról szól. A vállalkozót annyira magával ragadja üzleti sikere, hogy meg is feledkezik róla: ő is halandó ember. De Jézus ennél többre is figyelmeztet: életünk célja nem a dözsölés, hanem hogy Isten örökkévaló értékeiben törekedjünk meggazdagodásra.

Április 13. hétfő

„...áldott leszel a városban és áldott leszel a mezőben...” (5Mózes 28,3)

A honfoglalás küszöbén a vándorló nép két csoportra oszolva fölment az áldások illetve az átok kihirdetésének hegyeire. Egymás helyett is hallgatta ki ezt, ki azt. Akik abban a kiváltságban részesültek, hogy a Garizim hegyére kaptathattak fel, azt hallották, hogy lakóhelyüktől, vagyis területi hovatartozástól függetlenül áldásban részesülnek. Mindez azonban nem feltétel

nélkül hull rájuk, csupán akkor, ha „szorgalmasan” hallgatnak az Úr szavára, és megtartják parancsolatait. Valódi siker és Isten értékeinek megvetése soha nem járnak egy úton.

Április 14. kedd

„A gazdag és szegény összetalálkoznak, mindkettőt pedig az Úr szerzi.” (Példabeszédek 22,2)

Nem alakul minden embernek egyformán a sorsa. Még a jóléti társadalmakban sem. Felületesen azt gondolhatnánk, hogy kinek-kinek a karrierjét az Úr határozza meg. De célszerűbb valami olyat látnunk ebben a bölcs mondatban, hogy mindkét ember az Úr szerzeménye, ezért kölcsönösen tisztelniük és becsülniük kell egymást.

Április 15. szerda

„Az Úr szegénnyé tesz és gazdagít.” (1Sámuel 2,7)

Anna a gyermeke születése feletti örömeiben éneket mond az Úrnak. A hála és dicsőítés szavai a Mindenható kifürkészhetetlen bölcsességét is érintik. A hívő asszony azt ismeri fel, hogy Isten belenyúlhat egyéni sorsunk alakulásába is. Dönthet javunkra és szabhat olyan utat, melyen több a létfenntartásért vívott küzdelem. Ha csakugyan Isten gyermekei vagyunk, mind a gazdagság, mind a szegénység lehetőség és szerep. Jól kell bánnunk vele.

Április 16. csütörtök

„...mindez a gazdagság, amit gyűjtöttünk ... a te kezedből való és mind azok tiéid.” (1Kronika 29,16)

Dávid igazi nagy álma volt, hogy a pusztai vándorlás megőrzött viharvert szent sátra helyett templomot építhessen az Úrnak. Mindent ihletetten végiggondolt, és az ahhoz szükséges építőanyagokat és nemesfémeket felhalmozta. Szemet gyönyörködtető látvány lehetett már a „raktár” készlete is. Mivel a király a magáéból is sokat adott, s a szervezést végig kezében tartotta, érezhetett volna büszkeséget a teljesítmény láttán. De felismerése mindmáig tanítás valamennyiünk számára. A nagyvonalú adomány is Isten készleteiből való. Tőle kapjuk és neki adjuk vissza.

Április 17. péntek

„...adjatok, néktek is adatik...” (Lukács 6,38)

A mai mondatokban a Hegyi Beszéd Lukács által összegyűjtött részletei bukkannak elő. De itt is átsüt a szavakon az az addig kevésbé ismert isteni bölcsesség, hogy az embernek nem mások adományára kell várni előbb, s ha nagyvonalúságot tapasztal, azt viszonzhatja, hanem neki kell vállálnia az adakozás kockázatát, mert jobb adni, mint kapni. Még akkor is, ha „nem térül meg”.

Április 18. szombat

„...inkább munkálkodjék, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek.” (Efézus 4,28)

Az efézusi új megtértek életmódjukat tekintve is bámulatos változáson mentek keresztül. Mai igeversünk elején azt is olvashatjuk, hogy korábban igyekeztek minden eszközzel elvenni a másét, és nem riadtak vissza a jogtalan előnyszerzéstől. Újonnan születésük azonban azt eredményezte, hogy nem csupán létfenntartásukért akarnak immár megdolgozni becsületesen, hanem céljuk a szűkölködők támogatása is. Így helyes. A tisztességes munka csupán az egyik cél, gondolj a rászorulókra is!

Április 19. Húsvét utáni második vasárnap (Misericordia Domini)

„...az Úrnak áldása, az gazdagít meg...” (Példabeszédek 10,22)

„Az Úr szeretetével tele...a föld” (Zsoltárok 33,5b) mondja a mai igénk. Isten nemcsak szeretettel teremtette a földet, de meg is áldotta, ami azt jelenti, hogy bőséges tartalékok állnának rendelkezésünkre, még akkor is, ha sokkal többen népesítenénk be ezt a kis bolygót, mint amennyien most vagyunk. Ha az Úr áldása gazdagítana minket, akkor valamennyien megelégedetten és jól élhetnénk. Saját kapzsiságunk az, ami egyeseket nyomorba dönt, másoknak bűnös jólétet eredményez.

Április 20. hétfő

„A hívő ember bővelkedik áldásokkal, de aki hirtelen akar gazdagulni, büntetlen nem marad.” (Példabeszédek 28,20)

Az anyagi gyarapodásnak lehet természetes folyamata is. Valaki szorgalmas, kicsivel többet szerez, mint amennyit elfogyaszt, esetleg takarékoskodik is, és így képes lesz szerény örökséget hagyni utódaira. A „hirtelen gazdagulás” tiltott és méltatlan eszközök igénybevételét jelenti. Mert erre is van bőven lehetőségünk: hozzányúlni ahhoz, ami nem a miénk, alkalmazottaink bérét megtakarítani, beleszántani a más mezsgyéjébe, elvtelenül kiszolgálni zsarnok hatalmat, és így jutni a kegyvesztettek javaihoz – mind-mind az emberiséggel egyidős történet. Lehet, hogy a büntetés nem emberektől jön a végén...

Április 21. kedd

„...akik meg akarnak gazdagodni, kísértetbe, meg törbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek” (1Timotheus 6,9)

Az apostol arra bátorít, hogy még ha lenne is rá lehetőségünk, ne törekedjünk az átlag feletti jólétre. Ha va-

laki reális jövedelemhez jut, megfontoltan kell élnie. Talán napi döntést kell hoznia arról, hogy milyen ételleket vásárol, hogyan öltözködik, milyen üdülést vagy szórakozást enged meg magának. Különös, de szellemileg és erkölcsileg mégis erősebb marad, mint az, aki bármihez hozzányúlhat, amit megkíván, mások végzik el helyette az ő munkáját is. Az ilyen ember szelleme megrestül, erkölcsi ítélőképessége elromlik, örök elégedetlenségben és gyűlölködésben él. Az is lehet, hogy a végén minden vagyonát ostoba dolgokra fecséreli el, mert nincs értéke semminek a számára. Elérhetnéd, de mégse akard...

Április 22. szerda

„...ezt mondod: gazdag vagyok és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod... te vagy a szegény...” (Jelenések 3,17)

A laodiceai gyülekezetnek szóló figyelmeztető üzenet talán még idejében érkezik. Ma is vannak ilyen „langymeleg” gyülekezetek, melyeket a jól szituált társadalmi réteg szereplői látogatnak. Minden rendben megy, ki-ki fizeti a hozzájárulást, a persely tele, a szokás hetente beépül generációkon át az emberek életrendjébe, és lelkiképpen mégis igaz a vakság, a nyomorult, nyavalyás szegény póre állapot. A „gazdag” gyülekezet számára olykor nagyobb gondot jelent egy szőnyegcsere, mert mérlegelik, vajon nem kellene-e inkább azt az összeget is a kapuik körül üldögélő koldusokra fordítaniuk, vagy meglátogatni azokat, akik árvaságra, szegénységre, nyomorságba jutottak.

Április 23. csütörtök

„Van, aki hányja gazdagságát, holott, semmije sincsen.” (Példabeszédek 13,7)

A szabad, öntudatos ember soha nem versenyez a szerencsésekkel és gátlástalanokkal. Jól ismerjük persze azt is, aki szeretné környezetét elkápráztatni a fényűzés látszatával, mert azt hiszi, csak akkor fogadják el, ha azt a keveset is szétszórja, és rájuk pazarolja, amije van. A tékozló fiú története rávilágít, milyen hamar semmivé lesz a gazdag apai örökség is, ha valaki az otthoni értékektől távolodva a világot akarja megnyerni a maga számára.

Április 24. péntek

„Ímé az a férfiú, aki nem az Istent fogadta erősségévé, hanem az ő gazdagságának sokaságában bízott. (Zsoltárok 52,9)

A kényelem, az esztétikai élmény, az orvosi és kozmetikai beavatkozások sokasága sem képes az embert az Isten által megszabott átlagos életidőn túl

meg- vagy akárcsak formában tartani. Bizony milyen nevetséges az, aki vagyonában bízva akar az örök élet üdeségének látszatával parádézni! Isten erőssége a roskatag vénség idején is méltóságot és tisztességet sugároz.

Április 25. szombat

„...a gazdag se dicsekedjék gazdagságával.” (Jeremiás 9,23)

A dicsekvés velünk született gyarlóság. Így Jeremiás korában is igaz volt, hogy ki a bölcsességével, ki az erejével, ki a gazdagságával dicsekedett. Pedig egyetlen „hivalkodásra” érdemes dolog az, ha arról tehetünk bizonyosságot, hogy ismerjük azt az Istent, aki igazságot gyakorol a földön. Ha pedig csatlakozunk is ebben hozzá, az emberek megbecsülése sem maradhat el.

Április 26. Húsvét utáni harmadik vasárnap (Jubilate)

„Örvendj egész föld az Istennek.” (Zsoltárok 66,1)

A gazdagság elvben örömet okoz az embernek. Sokan azt hiszik, hogy ez csupán akkor lehetséges, hogy amit lehet, kisajátítanak a maguk számára. De tiszta szívvel és örömmel rácsodálkozhatunk Isten világának kimeríthetetlen gazdagságára és szépségére, és az öröm csodálatával tekinthetünk mindarra, ami körülvesz bennünket, akkor is, ha még egy szál vadvirágot sem akarunk leszakítani.

Április 27. hétfő

„...a gazdag a pokolban felemelte az ő szemeit....” (Lukács 16,23)

Hátborzongató történettel akarja Jézus tanítványait és alkalmi hallgatóit a gazdagság hajszolásától visszaretteníteni. A példabeszéd egyik szereplője munkát már nem is végez, csak szakadatlan léha társasági élettel szórakoztatja magát. A mindig terített asztalról lehajigált ételmaradékokért a kutyák és egy odatévedt Lázár nevű koldus naponta megküzd. A napi értelmetlen és eseménytelen időtöltés egyetlen szórakoztató „színfoltja” ez. Gondolta volna emberünk, hogy semmit nem sikerült tennie azért, hogy végső sorsában a poklot elkerülje?

Április 28. kedd

„A gazdag a szegényeken uralkodik.” (Peldabeszédek 22,7)

A Peldabeszédek könyvének bölcsesség morzsái közül ez a mai félmondat talán az uzsorásra vonatkozik. Arra a lelketlen emberre, akit a nyomorúság vámsze-

dőjének nevez a köznyelv. A nincstelennek is vannak vágyai, szükségletei, szenvedélyei. Pénze talán kevésbé és időszakosan. Így lehet rabszolgájává, testi-lelki kiszolgáltatottjává annak, aki szerencséje révén jobb sorhoz jutott. A Biblia azt hangsúlyozza, hogy ne urai, hanem testvérei legyünk azoknak, akiknek kevesebb jutott.

Április 29. szerda

„A gazdagság szaporítja a sok barátot.” (Peldabeszédek 19,4)

Nem nélkülözi az iróniát a mai bölcs gondolat, hiszen jól ismerjük a tehetős és nagyvonalú ember körül lebzselők léha kompániáját. Az élösködőket, akik egy kis kölcsönért, meghívásért készek üres bókokra, hízelgésre, a barátság színlelésére. Törekedj arra a bensőséges kapcsolatra, mely akkor is működik, ha a másiknak nem adsz, és tőle nem kapsz semmit.

Április 30. csütörtök

„Add el mindenedet, amid van és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem.” (Lukács 18,22b)

Egy jól nevelt, kegyes, közmegebecsülésnek örvendő, jómódú főember állítja meg Jézust udvarias, már-már hízelgő megszólítással: „Jó mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?” (18) Jézus válasza a parancsolatok betartásának kötelezettségére utal. A válaszból kiderül, hogy emberünk e téren is tökéletes. Jézus csupán egy „fogyatkozást” lát benne. Ez azonban – mint kiderül – végzetesnek bizonyul. A buzgó tanítvány szomorúan távozik. Lemondva arról a kiváltságról is, hogy a Megváltó tanítványa legyen. Talán itt az ideje, hogy válassz. Ez a változtatás lehet, hogy egész (örök) életedet megváltoztatja.

-ig

A köztársaság polgára mindig erősebben ragaszkodik hazájához, mint az uralkodó alattvalója a magáéhoz, annál az egyszerű oknál fogva, hogy jobban szeretjük azt, mi a miénk, mint azt, ami a gazdánké.

Voltaire

ÍGY ÍRUNK MI

A gazdagságról

Mit tennél, ha te ütnéd meg a főnyereményt, neked lenne ötösöd a lottón, terád szakadna az OTP (bár ez mostanság kétértelmű), szóval: „ha én gazdag lennék”?

Szeretnénk gazdagok lenni, nem elégednénk meg azzal, hogy egyszer együnk libasültet. Mindig többet akarunk, többre vágyunk. Biológiai lény az ember; a létfenntartás a legősibb ösztöne. A versengés létünk alapeleme: minél több a vagyonunk, annál sebezhetetlenebbnek és erősebbnek érezzük magunkat. Az emberi viszonyok nem sokban, vagy egyáltalán nem különböznek az állatvilágétól, figyelmeztetett Darwint különösen nagyra tartó barátom.

Szép nyári estén ültünk egy izlésesen berendezett budai villa erkélyén, egy kölcsönkért kastély verandáján, amit egy másik barátom kap meg mindig augusztus táján, amikor a lakás birtokosa nyaralni megy.

Az asztalok nem roskadoztak, gyenge, langyos buli volt, talán unatkoztunk is egy kicsit, megszoktuk már ezt az augusztus végi programot.

A beszélgetés akkor vett érdekes fordulatot, amikor a gazdagság mértékéről kezdtünk el vitatkozni, pontosabban arról: mennyi pénz is kéne igazán és mennyit tudnánk értelmesen elkölteni.

Persze kellene lakás, de olyan túl nagy mégse, jó, enni kell, inni kell, ruházkodás, fűtés, tévé, számítógép, net, ja, még könyvek is – bár ott van a net –, nem volt igazán hatalmas összeg, amiben megegyeztünk, amikor megpróbáltuk kikalkulálni azt, hogy mennyi pénz szükséges valójában az élethez. Nem azt kutattuk, mennyi a létminimum, hanem azt, hogy mennyi az optimum.

Számba vettük, amit e témáról tudunk: Platón is próbálta ezt az optimumot meghatározni. A fűtéssel nem törődött, korunk elektronikus vívmányairól nem tudhatott, mégis igen karcsú listát állított össze. Volt benne, sajt, hús, meg persze, bor, no meg zöldségek, olajbogyó legkivált, úgy látszik azt nagyon szerette, persze némi ruha, fürdők. Igazán nem sok, persze Platónról sosem lehet tudni, hogy komolyan beszél-e vagy ironizál.

Naná, hogy megidéztük Marxot, mert még belénk verték, hogy mindenkinek a szükséglete szerint – arra,

hogy a munkája után, már nem mindenki emlékezett, pedig mintha ilyesmiről is szó lett volna.

Persze szóba került Jézus is, aki evett és ivott, megpróbáltuk elképzelni Őt a rosszlányok, meg az akkori bankárok társaságában, azon töprengtünk miből élt Ő meg a tizenkettő. Aztán eszünkbe jutott Athéni Timon, aki jókat mulatott barátaival a saját költségén, vele meg az volt a baj, hogy nem gyűjtögetett, hanem naiv volt. Meg is gyűlölte az embereket, akik kihasználták és rútul becsapták.

Szóba került a nagy kísérlet, amikor az oroszoknál '17-ben (nálunk meg '45-ben): a társadalmat a talpáról a fejére állították, hogy aztán az új uralkodók éppoly méltatlanok legyenek az uralkodásra, mint a régiek.

Ha bárkitől elveszünk bármit, az tehát nem megoldás, de ha nem engednek el adósságokat, nem lesz igazságosabb elosztás, akkor az amúgy is hihetetlen méreteket öltött szegény-gazdag ellentét tovább fog mélyülni.

10%-ot kellene adóznunk, ahogy ezt Mózes megparancsolta, merült fel, aztán vita alakult ki arról, vajon mennyit adóznak, hová kerül az adónk.

Sokra nem jutottunk. Szép augusztusi este volt. Lassan másról kezdünk el beszélgetni. Aztán csendben szétszéledtünk. Nem volt túl jó a buli. Azt hiszem, hogy hazafelé még benyomtunk egy hamburgert. De akkor már másról beszélgettünk. Csajok, foci, megélhetés, következő buli. Meg lehet, hogy arról, milyen szegények vagyunk. Kéne egy kicsit több zsozsó. Vagy mi már elértük az optimumot?

Bereczky Géza

**A fukarságnak nem jut más a maga kincséből,
mint az a félelem, hogy elveszíti.**

Rivarol

AJÁNLÓ

FILM

Aranypolgár

(Citizen Kane)

Fekete-fehér, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 115 perc, 1941

Rendező: Orson Welles

Szereplő(k): Orson Welles (Charles Foster Kane), Dorothy Comingore (Susan Alexander Kane), Ruth Warrick (Emily Norton Kane), Agnes Moorehead (Mrs. Mary Kane), Joseph Cotten (Leland)

A főszereplő Charles Foster Kane arra született, hogy nagy ember legyen. Bár nem gazdagként jött e világra, kis szerencséivel mindig felismerte a környezetében lévő lehetőségeket, és képes volt azt saját hasznára fordítani. Újságjai, rádióállomásai voltak, így kiszolgálta, de egyben befolyásolta is a közvéleményt. Azonban Kane elfelejtette, honnan indult, és minden, amit összehűjtött, egy csapásra foszlott szerte. Magányosan halt meg – pedig halhatatlannak tűnt –, és vele együtt halt meg gazdagsága, hatalma és dicsősége is.

KÖNYV

Oscar Wilde: A boldog herceg

„Egy oszlop tetején, magasan a város fölött állt a Boldog Herceg szobra. Tetőtől talpig arany borította, vékony, finom levelekben, két ragyogó zafír volt a szeme, s hatalmas rubin piroslott a kardja markolatán.”

Így kezdődik a mese a hercegről, aki minden gazdagságát odaadja, hogy a város szegényeinek egy kis boldogságot vigyen az életébe...

KKK

A pénznek, ha el akar jutni hozzám, el kell fogadnia azokat a feltételeket, amelyeket jellemem szab neki.

Chamfort

ÉLET ÉS VIDÁMSÁG

A gazdagságról jellemzően három beszélgetés jutott eszembe. Az első kettő lelkileg tett gazdagabbá, a harmadik inkább felderít, ha rá gondolok.

Vidéki istentiszteletünk szegény körülmények között élő házigazdáját egyszer arról kérdeztem, mi tenné őt boldoggá. Erre azt válaszolta: ha be tudná fejezni a gyülekezet számára épített kis szobát, és ha lenne egy sátor, hogy ne ázzanak meg a testvérek, amikor az udvaron vagyunk.

Vidékre, egy szociális otthonba indultam, hogy ott foglalkozást tartsak, amikor eszembe jutott: ha elmegyek, ezzel elfogy az abban a hónapban felhasználható üzemanyagom. Mégis úgy döntöttem, hogy elvégzem a szolgáltatatom, legfeljebb majd máshová már nem megyek. Amikor megérkeztem az otthon udvarába, egy beteg kísért az autóm, majd amikor megálltam azzal fogadott, hogy már régen voltam és a kezembe nyomott 150 forintot. Nem sok pénz volt ez akkor még az akkori üzemanyag árakhoz képest sem, de engem meggazdagított.

„Csodálkozom magán, hogy értelmes ember, és csak egy ilyen szegény szakmát választott magának” – mondta egy ügyvéd ismerősöm, amikor segédlelkész-ként a városba kerültem.

Iklódy László, Kisvárda

Megállhatjuk-e nevetés nélkül olyan emberek láttán, akik pénzért prédikálják a javak megvetését?

Fontenell

RÍMELŐ

REMÉNYIK SÁNDOR

Tündérfok

Az életednek van egy titkos csúcsa,
Mely rejtve őrzi boldogságod,
Egy sziklafok, ahonnan Te az élet
Töretlen teljességét látod,
Hol imádkoznál hosszan, térdenállva,
Mert onnan végtelen a panoráma.

Az életednek van egy titkos csúcsa
Köröskörül őserdő, ősbozót –
Keresztül-kasul vágató csapások,
A sok hamistól nem látni a jót,
Isten előre ment, a csúcson vár be –
Csak az a kérdés, hogy odatalálsz-e?

Az életednek van egy titkos csúcsa,
Hová a mélyből kibukkan fejed
S a szépség minden gazdagsága, fénye
Megáldja két csodálkozó szemed,
Hol tiszta vagy, mint kristálypatakok
S megnyitod szíved, mint egy ablakot.

Az életednek van egy titkos csúcsa,
Vezetnek hozzá szent véletlenek,
Jaj, hogy leszállni kell, jaj, hogy nem adhatsz
A pillanatnak örökéletet!
S botlasz újra sok rögös, buta úton. –

De mindegy. Egyszer fenn voltál a csúcson.

